

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Σχολή Επιστημών της Οικονομίας και Δημόσιας Διοίκησης

Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: «Νομικός Πολιτισμός –Δημόσιο και Ιδιωτικό Δίκαιο»

Η ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

Διπλωματική Εργασία

Του μεταπτυχιακού φοιτητή:

Ευάγγελου Αρβυθά (ΑΜ 7116Μ069)

Επιβλέποντες Καθηγητές:
Ανδρομάχη Μαρκαντωνάτου – Σκαλτσά
Γεώργιος Γιαννούλης
Χριστίνα - Μαρία Νικολοπούλου

Αθήνα 2017

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ -----	σελ 4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ -----	σελ 5
Περί των δικαστικών συμβουλίων εν γένει -----	σελ 6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ (Α) – Συμβούλιο Πλημμελειοδικών	
Άρθρο 305 – Σύνθεση του Συμβουλίου -----	σελ 8
Άρθρο 306 – Διαδικασία -----	σελ 10
Άρθρο 307 – Αρμοδιότητα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών κατά τη διάρκεια της ανάκρισης -----	σελ 14
Άρθρο 308 – Περάτωση της κύριας ανάκρισης -----	σελ 17
Άρθρο 308 ^Α – Περάτωση της κύριας ανάκρισης κατ'εξαίρεση --σελ	23
Άρθρο 309 – Δικαιοδοσία του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών μετά το τέλος της ανάκρισης -----	σελ 26
Άρθρο 310 – Απόφαση ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία --	σελ 28
Άρθρο 311 – Προσωρινή παύση της ποινικής δίωξης -----	σελ 31
Άρθρο 312 – Περαιτέρω ανάκριση -----	σελ 33
Άρθρο 313 – Παραπομπή στο αρμόδιο δικαστήριο -----	σελ 36
Άρθρο 314 – Αποστολή Εγγράφων -----	σελ 38
Άρθρο 315 – Προσωρινή κράτηση και περιοριστικοί όροι -	σελ 40
Άρθρο 176 – Κήρυξη της ακυρότητας. Επανάληψη των άκυρων πράξεων -----	σελ 44
Άρθρο 253 ^Α παρ.3 – Ειδικές ανακριτικές πράξεις επί ορισμένων εγκλημάτων -----	σελ 45

ΚΕΦΑΛΑΙΟ (Β΄)

Άρθρο 316 – Σύνθεση και διαδικασία ----- σελ 48

Άρθρο 317 – Αρμοδιότητα -----σελ 49

Άρθρο 308B΄ - Ποινική συνδιαλλαγή ----- σελ 53

Άρθρο 318 – Δικαιοδοσία του Συμβουλίου Εφετών -----σελ 55

Άρθρο 319 – Διατάξεις του Βουλευματος των Εφετών ---- σελ 58

Άρθρο 322 – Προσφυγή κατά της απευθείας κλήσης ----- σελ 61

ΚΕΦΑΛΑΙΟ (Γ΄)

Άρθρο 450 – Απόφαση για την έκδοση ----- σελ 63

Άρθρο 451 – Ένδικο μέσο κατά της απόφασης ----- σελ 64

Άρθρο 478 – Πότε επιτρέπεται στον κατηγορούμενο ----- σελ 66

Άρθρο 479 – Πότε επιτρέπεται στον Εισαγγελέα -----σελ 68

Άρθρο 483 – Πότε επιτρέπεται στον Εισαγγελέα -----σελ 70

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ -----σελ 72

Πρόλογος

Ο θεσμός των Δικαστικών Συμβουλίων θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι ξεκίνησε εξαιτίας της ανάγκης όσο το δυνατόν αντικειμενικότερης κρίσης αναφορικά με την παραπομπή του κατηγορουμένου και της υπόθεσης σε δίκη στο ακροατήριο. Για τον σκοπό αυτό ο νομοθέτης ανέθεσε την απόφαση για την περάτωση της ανάκρισης και για την παραπομπή ή όχι του κατηγορουμένου στο ακροατήριο σε άλλους δικαστές που μετέχουν της συνθέσεως των Δικαστικών Συμβουλίων.

Μεταξύ των αρμοδιοτήτων του εισαγγελέα είναι και να εισηγείται στο Συμβούλιο Πλημμελειοδικών την παραπομπή (παραπεμπτική πρόταση) ή όχι του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, ανάλογα αν έχουν προκύψει επιβαρυντικά για αυτόν στοιχεία ή όχι, την παύση της ποινικής δίωξης και την απαλλαγή του κατηγορουμένου (απαλλακτική πρόταση).

Η διαδικασία στα Δικαστικά Συμβούλια αποτελεί τον κανόνα για τα κακούργηματα. Επειδή όμως είναι πολύ χρονοβόρα και μπορεί να διαρκέσει χρόνια, ο νομοθέτης έχει εισαγάγει πολλές εξαιρέσεις. Οι εξαιρέσεις μπορεί να παρακάμπτουν ολόκληρη την προδικασία (απευθείας παραπομπή στο ακροατήριο) ή κάποιο στάδιό της (ανάκριση, Συμβούλια, έφεση κατά βουλευμάτων, απευθείας εισαγωγή στο Συμβούλιο Εφετών). Οι εξαιρέσεις εξαρτώνται κυρίως από τη βαρύτητα και το είδος του εγκλήματος ή από το πόσο ξεκάθαρα είναι τα πραγματικά περιστατικά. Η πλήρης ποινική προδικασία είναι η εξαίρεση στα πλημμελήματα. Στα Δικαστικά Συμβούλια η διαδικασία είναι γραπτή και οι αποφάσεις τους ονομάζονται βουλεύματα. Τα βουλεύματα δε δημοσιεύονται, όπως οι δικαστικές αποφάσεις, παρά μόνο εκδίδονται, λόγω έλλειψης δημοσιότητας στη διαδικασία ενώπιον των Συμβουλίων. Αν όμως ένας από τους διαδίκους το ζητήσει, το Συμβούλιο οφείλει να διατάξει την αυτοπρόσωπη παρουσία του για να του δοθεί η δυνατότητα προφορικών διευκρινίσεων. Σε αυτήν την περίπτωση το Συμβούλιο έχει την ευχέρεια αν το κρίνει σκόπιμο να επιτρέψει και την εμφάνιση συνηγόρων ενώπιόν του και να διεξαχθεί προφορική συζήτηση. Το αίτημα μπορεί να απορριφθεί μόνο με συγκεκριμένη αιτιολογία που οφείλει να αναφέρεται στο βούλευμα.

Εισαγωγή

Σε αυτή την εργασία παρουσιάζεται η ενδιάμεση διαδικασία στα δικαστικά συμβούλια.

Τα δικαστικά συμβούλια έχουν αρμοδιότητα να αποφασίζουν κυρίως σε διαδικαστικά ζητήματα και σε ζητήματα εκτέλεσης ποινών. Ανάλογα με τη σύνθεσή τους διακρίνονται σε Συμβούλιο Πλημμελειοδικών (συνήθως πρωτοβάθμιο) και σε Συμβούλιο Εφετών (συνήθως δευτεροβάθμιο). Αναιρέσεις κατά βουλευμάτων εκδικάζονται από τον Άρειο Πάγο σε συμβούλιο.

Η κύρια λειτουργία τους εντάσσεται στο πλαίσιο της ποινικής προδικασίας, η οποία είναι ούτως ή άλλως κυρίως γραπτή. Έχουν το ρόλο "ανεξάρτητου τρίτου" που αξιολογεί τα κατά την προδικασία από άλλους (ανακριτή, προανακριτικό υπάλληλο, εισαγγελέα) συλλεγμένα στοιχεία, επιλύουν διαφωνίες και αμφισβητήσεις για ενέργειες της προδικασίας (μεταξύ ανακριτή και εισαγγελέα ή κατηγορουμένου και ανακριτή) και αποφασίζουν για τη διενέργεια ιδιαίτερα επαχθών για τον κατηγορούμενο ανακριτικών πράξεων (άρση τραπεζικού ή τηλεφωνικού απορρήτου κλπ.).

Το πρώτο κεφάλαιο της εν λόγω διπλωματικής εργασίας περιλαμβάνει την διαδικασία ενώπιον του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών, αναφορικά με την διαδικασία έκδοσης των βουλευμάτων, την διαδικασία περάτωσης της κύριας ανάκρισης, την διαδικασία του Συμβουλίου μετά το τέλος της ανάκρισης, την παραπομπή του κατηγορουμένου ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου, δικαιώματα- υποχρεώσεις διαδίκων και δικαστικών λειτουργών.

Το δεύτερο κεφάλαιο περιλαμβάνει την διαδικασία ενώπιον του Συμβουλίου Εφετών, αρμοδιότητα αυτού, την διαδικασία μετά την έκδοση του βουλεύματος, δικαιώματα – υποχρεώσεις διαδίκων και δικαστικών λειτουργών.

Το τρίτο κεφάλαιο περιλαμβάνει τις διαδικασίες γνωμοδότησης του Συμβουλίου Εφετών αναφορικά με την έκδοση αλλοδαπού κατόπιν υποβολής ένδικου μέσου, πότε επιτρέπεται να το ασκήσει ο κατηγορούμενος, πότε επιτρέπεται να το ασκήσει ο Εισαγγελέας, τι ισχύει σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης.

Περί των δικαστικών συμβουλίων εν γένει.

Σύμφωνα με τους ερμηνευτές του δικαίου, η προδικασία δεν ολοκληρώνεται πλήρως με την διενέργεια της ανακρίσεως, διότι ενδέχεται να αποτύχει αυτή αναφορικά με τη βεβαίωση του αδικήματος, ή στην προσπάθεια ανεύρεσης των αυτουργών και επομένως αν ήταν αναγκαίο να εισαχθεί μετά την ανάκριση η υπόθεση στο ακροατήριο, δεν θα περιόριζε τον κίνδυνο της ενέργειας καταδιώξεων επί ανύπαρκτων αδικημάτων και της υποβολής στη βάσανο της επί ακροατηρίου διαδικασίας έντιμων πολιτών δίχως επαρκείς ενδείξεις.

Προς αποφυγή τοιούτων ατόπων και προκειμένου να μην κλονίζεται η αξιοπρέπεια της δικαιοσύνης κατέστη αναγκαίο να εκτιμάται προηγουμένως η υπό της ανακρίσεως συλλεγείσα ύλη και τότε μόνον να επιτρέπεται εις το ακροατήριο προσαγωγή του κατηγορουμένου και εφόσον έχουν εξαχθεί ισχυρά τεκμήρια ότι συνέβη το αδίκημα για το οποίο κατηγορείται.¹

Το έργο αυτό ανατέθη εις τα δικαστικά συμβούλια, ήτοι, στο συμβούλιο πλημμελειοδικών και στο συμβούλιο εφετών, τα οποία αποτελούν τον φραγμό μεταξύ της ανακρίσεως και της επ' ακροατηρίου διαδικασίας, και τα οποία δύνανται να απορρίπτουν τις ανυπόστατες κατηγορίες, επιτρέποντας δε την εις το ακροατήριο εισαγωγή μόνο εκείνες που παρουσιάζουν ισχυρά τεκμήρια βασιμότητας, προσδιορίζοντας εν τοιαύτη περιπτώσει και το αρμόδιον να δικάσει αυτές δικαστήριο.²

Κανονιστικό πλαίσιο από το έτος 1951 έως το έτος 1976

Ο Κ.Π.Δ στην αρχική του μορφή καθιέρωνε δύο τρόπους παραπομπής για κακούργημα. Ο πρώτος, ο κλασικός τρόπος εξαντλούσε όλη την ενδιάμεση διαδικασία, αφού περιελάμβανε, βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών, βούλευμα του συμβουλίου εφετών και αναιρετικό έλεγχο (308 παρ. 1, 478 & 1 και 482 παρ. 1^A α Κ.Π.Δ).

Ο δεύτερος τρόπος (308 παρ. 4 Κ.Π.Δ) εκφραζόταν με το σχήμα: συμφωνία ανακριτή, εισαγγελέα πλημμελειοδικών και εισαγγελέα εφετών για παραπομπή – μη υποκείμενο σε έφεση βούλευμα του συμβουλίου εφετών – αναιρετικός έλεγχος.

Η μόνη διαφορά ανάμεσα σε αυτούς τους δύο τρόπους ήταν ότι στη δεύτερη περίπτωση τη θέση του βουλεύματος του συμβουλίου

¹ Δ. Ντζιώρα – Σύστημα Ελληνικής Ποινικής Δικονομίας – Τόμος 2, 1973, σελ. 273.

² Κ. Κωνσταντόπουλος – Ερμηνεία της Ελληνικής Ποινικής δικονομίας – Τόμος 1-2, 1925, σελ 612-14.

πλημμελειοδικών έπαιρνε η συμφωνία των τριών προσώπων (εισαγγελέα πλημμελειοδικών – ανακριτή – εισαγγελέα εφετών).

Ακολούθησε το Ν.Δ 743/1970 περί τιμωρίας των παραβατών των νόμων περί ναρκωτικών, το άρθρο 9 του οποίου προέβλεπε ότι η κύρια ανάκριση για τις τυποποιημένες στο εν λόγω νομοθέτημα κακουργηματικές πράξεις περατώνεται πάντοτε κατά το διαγραφόμενο στο άρθρο 308 παρ. 4 και 5 Κ.Π.Δ τρόπο, δηλαδή με βούλευμα του συμβουλίου εφετών, υποκείμενο όμως σε αναιρετικό έλεγχο.

Πολυδιάσπαση του κανονιστικού πλαισίου από το 1976 έως σήμερα.

Από το 1976 έως σήμερα παρατηρείται μια συνεχώς πολλαπλασιαζόμενη νόθευση του τρόπου ουσιαστικής περατώσεως της κύριας ανάκρισης για κακουργήματα. Στους δυο παραπάνω προστέθηκαν και δυο άλλοι: η από τον εισαγγελέα εφετών εφόσον υπάρχει σύμφωνη γνώμη του προέδρου εφετών, απευθείας στο ακροατήριο κλήση, κατά της οποίας προσφυγή δεν επιτρέπεται και η παραπομπή με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών.³

³<http://www.dsh.gr/radamanthis/t8/files/assets/common/downloads/publication.pdf> Ραδάμανθους - Περιοδική Έκδοση του Δικηγορικού Συλλόγου Ηρακλείου – Τεύχος 8 – 2006.

Η ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

Κεφάλαιο Α΄

Συμβούλιο Πλημμελειοδικών

Άρθρο 305 – Σύνθεση του συμβουλίου.

Θεωρητική ανάλυση

Η κατάργησης της συνθέσεως του συμβουλίου οφείλεται στο γεγονός ότι αυτή πλέον ρυθμίζεται από τον νόμο 1756/88, άρθρο 13 περ. α΄, στον οποίο ορίζεται ότι το συμβούλιο πλημμελειοδικών συγκροτείται όπως το αντίστοιχο δικαστήριο του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου, ήτοι συντίθεται από Πρόεδρο Πρωτοδικών και δύο Πρωτοδίκες (άρθρο 4 παρ. 1 περ. γ΄ του ν. 1756/88. Επιπλέον, επιτρέπεται η αναπλήρωση ενός μόνο δικαστή από πάρεδρο ή ειρηνοδίκη ή πταισματοδίκη, όταν σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος είναι αδύνατη αυτή η σύνθεση (άρθρο 5 παρ. 1 περ. δ του ν. 1756/88.⁴

Προσέτι, η αρχική αντίθετη ρύθμιση που προέβλεπε την δυνατότητα συμμετοχής του ανακριτή της υπόθεσης στο δικαστικό συμβούλιο, ορθώς καταργήθηκε διότι έθετε σε κίνδυνο την αμερόληπτη κρίση του συμβουλίου ενόψει της προηγούμενης άμεσης ανάμειξης του ανακριτή στην υπόθεση⁵ και συμβιβάζεται αρμονικά με την επιταγή του άρθρου 6 παρ. 1 εδ. α΄ της Ε.Σ.Δ.Α.⁶

Ανήλικος κατηγορούμενος.

Από αβλεψία του ο συντακτικός νομοθέτης παρέλειψε στο σημερινό ισχύον καθεστώς το οποίο διαμορφώθηκε με τα άρθρα 13 και 4 του ν. 1756/88 να μνημονεύσει ρητά τις περ. ζ και ή της παρ. 1 του άρθρου 4 του ιδίου νόμου, όπου ρυθμίζεται ειδικά η σύνθεση του Τριμελούς Δικαστηρίου Ανηλίκων με αποτέλεσμα ερμηνευτικά να γίνεται δεκτό, ότι εάν ο κατηγορούμενος είναι ανήλικος στη σύνθεση του συμβουλίου πλημμελειοδικών μετέχει υποχρεωτικά δικαστής

⁴ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1207

⁵ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Καρράς σελ 571

⁶ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1211

ανηλίκων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις καταργηθείσες διατάξεις των άρθρων 305 παρ. 1 και 7 περ. 3 Κ.Π.Δ.

Συμμετοχή του δικαστικού γραμματέα στη σύνθεση του συμβουλίου.

Σύμφωνα με το άρθρο 7 του ν. 1756/88 για τη νόμιμη συγκρότηση του δικαστηρίου απαιτείται η παρουσία του γραμματέα του, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά. Θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι στην έννοια του δικαστηρίου της ανωτέρω ρυθμίσεως εμπίπτει και το δικαστικό συμβούλιο, εφόσον δεν υπάρχει στο νόμο ειδικότερη ρύθμιση για αυτό το ζήτημα και δεν προτίθεται ο νομοθέτης να αλλάξει το νομικό πλαίσιο που ίσχυε με το καταργηθέν άρθρο 12 παρ. 3 Κ.Π.Δ.

Αν από το βούλευμα δεν προκύπτει ότι συμμετείχε στη σύνθεση του συμβουλίου δικαστικός γραμματέας, επέρχεται απόλυτη ακυρότητα σύμφωνα με τα άρθρα 171 παρ.1 περ. α' Κ.Π.Δ και 7 του ν. 1756/88.⁷

⁷ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1208

Άρθρο 306

Διαδικασία

Θεωρητική Ανάλυση

Με το εδαφ. α' του εν λόγω άρθρου ορίζεται ρητά ότι οι συνεδριάσεις των δικαστικών συμβουλίων δεν είναι δημόσιες, επομένως δεν ισχύουν οι αρχές της δημοσιότητας και της προφορικότητας, αλλά οι αρχές της μυστικότητας και της έγγραφης διαδικασίας. Συνέπεια της αρχής της μυστικότητας είναι ότι απαγορεύεται τη συνεδρίαση να την παρακολουθεί κοινό, καθώς επίσης και ότι ενώπιον των συμβουλίων δε δύναται να εξετάζονται μάρτυρες, πραγματογνώμονες ή τεχνικοί σύμβουλοι, αλλά ούτε καν ο ίδιος ο κατηγορούμενος ή οι άλλοι διάδικοι. Τέλος ενόψει της αρχής της μυστικότητας συνεπάγεται ότι τα βουλεύματα εκδίδονται και δεν δημοσιεύονται.

Κατ'εξαίρεση του ως άνω κανόνα, η ρύθμιση του άρθρου 448 παρ. 2 του Κ.Π.Δ προβλέπει δημόσια συνεδρίαση επί της διαδικασίας εκδόσεως του συμβουλίου εφετών, εκτός αν αυτός που έχει συλληφθεί ζητήσει να γίνει κεκλεισμένων των θυρών ή δεν παραστεί καθόλου στο συμβούλιο ή το ίδιο το συμβούλιο διατάξει να γίνει η συνεδρίαση αυτεπαγγέλτως χωρίς δημοσιότητα.

Προσέτι, οι αρχές της μυστικότητας και της έγγραφης διαδικασίας κάμπτονται και οι διάδικοι δύναται να αναπτύξουν τις απόψεις τους ενώπιον των δικαστικών συμβουλίων στις κάτωθι περιπτώσεις:

α) για τον έλεγχο της διάρκειας της προσωρινής κράτησης (άρθρο 287 Κ.Π.Δ), **β)** για την τύχη της εγγύησης (άρθρο 302 παρ.2 Κ.Π.Δ), **γ)** για την αυτοπρόσωπη εμφάνιση των διαδίκων προς παροχή διευκρινίσεων (άρθρο 309 παρ. 2 Κ.Π.Δ), και **δ)** κατά τη διαδικασία κηρύξεως του ένδικου μέσου ως απαραδέκτου (άρθρο 476 παρ.1 Κ.Π.Δ).⁸

Έγγραφη πρόταση και προηγούμενη ακρόαση του εισαγγελέα στο συμβούλιο.

Το δικαστικό συμβούλιο, επιλαμβάνεται της υποθέσεως κατόπιν έγγραφης πρότασης του εισαγγελέα, ο οποίος την αναπτύσσει και προφορικά κατά την διάρκεια της εν λόγω συνεδρίασης και ακολούθως οφείλει να αποχωρήσει.

⁸ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1215-16

Προσέτι, δεν προκαλείται απόλυτη ακυρότητα με την αιτιολογία της κακής συνθέσεως του, αν στο συμβούλιο παραστεί άλλος εισαγγελέας λειτουργός απ' αυτόν που την συνέταξε. Το γεγονός αυτό δύναται να συμβεί π.χ σε περίπτωση μεταθέσεως ή απουσίας του συντάξαντος την εισαγγελική πρόταση, ο δε συνάδελφος εισαγγελέας που αντικατέστησε τον συντάξαντα την πρόταση υιοθέτει την πρόταση του αρχικού εισαγγελέα, χωρίς να αποκλείεται και η περίπτωση ανάπτυξης δικής του διαφορετικής πρότασης.

Αναφορικά με την σχέση παραπεμπτικού βουλεύματος και εισαγγελικής προτάσεως, στον χώρο της θεωρίας και νομολογίας έχουν κυριαρχήσει οι κάτωθι παραδοχές. α) Αν δεν υπάρχει καθόλου εισαγγελική πρόταση επί της ουσίας της υποθέσεως, το συμβούλιο οφείλει να απόσχει από την έκδοση αποφάσεως, έως ότου υποβληθεί από τον εισαγγελέα τέτοια πρόταση, διαφορετικά προκαλείται απόλυτη ακυρότητα, το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση ελλιπούς πρότασης του εισαγγελέα ή αναφέρεται περιοριστικά σε ορισμένα μόνο κεφάλαια της κατηγορίας. Τέλος, αναιρετικός λόγος ιδρύεται και όταν ενώ ο εισαγγελέας έχει προτείνει την οριστική παύση της ποινικής δίωξης λόγω παραγραφής, παρα ταύτα το συμβούλιο προχώρησε ερευνώντας την ουσία της υπόθεσης κι αποφάσισε την απαλλαγή του κατηγορουμένου από την κατηγορία. β) Αν από αβλεψία του το συμβούλιο παρέλειψε να αποφανθεί για όλα τα κεφάλαια της κατηγορίας για τα οποία υπήρχε εισαγγελική πρόταση, τότε υπάρχει λόγος επανεισαγωγής της υποθέσεως σ' αυτό κατόπιν νέας εισαγγελικής προτάσεως ως προς το κεφάλαιο αυτό. Κατά την άποψη της νομολογίας, για τον παραπάνω λόγο δεν ιδρύεται λόγος αναιρέσεως του βουλεύματος. γ) Για την περίπτωση που ο εισαγγελέας παρέλειψε να υποβάλει πρόταση για κάποιον από τους περισσότερους εκ των κατηγορουμένων, τότε κατά την ορθότερη γνώμη, το συμβούλιο, οφείλει να επιστρέψει τη δικογραφία στον εισαγγελέα ώστε να συμπληρωθεί η πρότασή του, διαφορετικά θα επέλθει η απόλυτη ακυρότητα κατά το άρθρο 171 παρ. 1 περ. β του Κ.Π.Δ, στο βαθμό που απουσιάζει για τον συγκεκριμένο κατηγορούμενο η αντίστοιχη εισαγγελική πρόταση. δ) Μόνο κατά των πράξεων των οποίων έχει ασκηθεί ποινική δίωξη από τον εισαγγελέα, δύναται το συμβούλιο να αποφανθεί και όχι για άλλες, ακόμη και αν αυτές παρουσιάζονται ως συναφείς. ε) Για την νόμιμη συμμετοχή του εισαγγελέα στην έκδοση του βουλεύματος, σύμφωνα με τα άρθρα 32 παρ. 1, 138 παρ. 2 και 3 και 306 εδ. β' Κ.Π.Δ, δεν απαιτείται να αναφέρεται στο βούλευμα αν γίνεται δεκτή ή μεταρρυθμίζεται η εισαγγελική πρόταση. Όμως θα πρέπει να

ενσωματωθεί ολόκληρη η εισαγγελική πρόταση στο βούλευμα καθ' όσον αποτελεί συστατικό στοιχείο κάθε βουλεύματος.⁹

Διαδικασία έκδοσης βουλεύματος.

Κατόπιν υποβολής της εισαγγελικής προτάσεως στο συμβούλιο, ο πρόεδρος χρεώνει τη δικογραφία σε κάποιον εισαγγελέα, ο οποίος την μελετά προκειμένου να προβεί σε σχετική εισήγηση κατά την ημέρα της συζήτησης. Την ημέρα αυτή απ' την πλευρά του ο εισαγγελέας αναπτύσσει την πρότασή του και αποχωρεί. Είθισται ο εισαγγελέας να αναπτύσσει την πρότασή του εγγράφως, αλλά μνημονεύεται ρητά στο βούλευμα και η προφορική ανάπτυξη της προτάσεως και η αποχώρηση του εισαγγελέα, ώστε να μην υπάρξει ο κίνδυνος επελεύσεως απόλυτης ακυρότητας. Η απόφαση, μετά την αποχώρηση του εισαγγελέα λαμβάνεται με πλειοψηφία, η οποία βεβαιώνεται σε πρόχειρο σημείωμα, χρονολογείται και υπογράφεται από τους μετέχοντες στην διάσκεψη δικαστές. Ακολουθώντας το βούλευμα καθαρογράφεται και υπογράφεται από τον πρόεδρο και τον αρμόδιο γραμματέα, ο οποίος υποχρεούται να το καταχωρήσει στο ειδικό βιβλίο που τηρείται για το σκοπό αυτόν. Οι προθεσμίες για την άσκηση των ένδικων μέσων εκκινούν απ' τη χρονική στιγμή που το εκδοθέν βούλευμα καθαρογραφεί, υπογραφεί και καταχωρηθεί από τον γραμματέα στο ειδικό βιβλίο.

Νομολογιακές επισημάνσεις

α) Αν ο εισηγητής που θεώρησε το βούλευμα παρέλειψε να υπογράψει, δεν παράγεται ακυρότητα. **β)** Πέρα από τον εισηγητή, το βούλευμα δύναται να θεωρηθεί και από οποιοδήποτε άλλο μέλος της συνθέσεως του συμβουλίου. **γ)** Ακόμη και αν την ημέρα της λήψεως της σχετικής απόφασης, δημοσιευθεί στην Ε.Τ.Κ το περί προαγωγής διάταγμα μετεχόντος στη σύνθεση του συμβουλίου δικαστή, εγκαίρως το βούλευμα που εξεδόθη μπορεί να υπογραφεί και να δημοσιευθεί. **δ)** Το πρόχειρο σημείωμα του άρθρου 306 του Κ.Π.Δ συνιστά δημόσιο έγγραφο, αποτελεί πλήρη απόδειξη και δεν δύναται οι αναφερόμενες σε αυτό ημερομηνίες διασκέψεως να αμφισβητηθούν παρά μόνο για πλαστότητα κατ' ακολουθία των άρθρων 438 επ. του ΚΠολΔ. **ε)** Η καθυστέρηση καθαρογραφής και υπογραφής του βουλεύματος δεν ιδρύει λόγο αναιρέσεως. **στ)** Η αίτηση εξαιρέσεως για υπόνοια μεροληψίας υποβάλλεται πριν από την έκδοση του βουλεύματος κατά το άρθρο 16 παρ. 2 εδ. α του Κ.Π.Δ. **ζ)** Δεν οδηγεί σε ακυρότητα ως προς τον κατηγορούμενο η από παραδρομή εσφαλμένη χρονολόγηση της εκδόσεως του βουλεύματος, ώστε αυτή να προηγείται χρονικά

⁹ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1216-1219

από την χρονολογία της αποφάσεως, διότι η προθεσμία ασκήσεως ένδικων μέσων κατά βουλευμάτων άρχεται από την επίδοση του βουλεύματος. Με την τροποποίηση του άρθρου 306 του Κ.Π.Δ, με το άρθρο 5 παρ. 5 του ν. 2298/95, το βούλευμα είναι εκτελεστό και πριν την καθαρογραφή αν περιέχονται στο βούλευμα διατάξεις που αφορούν τη σύλληψη ή προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου, ή άλλες που απαιτούν άμεση εκτέλεση. Προσέτι, κατά το άρθρο 306 του Κ.Π.Δ δεν δύναται μετά τη λήψη της αποφάσεως του δικαστικού συμβουλίου η ανάκληση ή μεταρρύθμιση του περιεχομένου της αποφάσεως του δικαστικού συμβουλίου.¹⁰

¹⁰ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1219-1222

Άρθρο 307 – Αρμοδιότητα του συμβουλίου πλημμελειοδικών κατά τη διάρκεια της ανάκρισης.

Θεωρητική Ανάλυση

Γενικές προϋποθέσεις εφαρμογής της ρυθμίσεως

Απαραίτητη προϋπόθεση για να επιληφθεί το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών κατά το άρθρο 307 του Κ.Π.Δ, είναι προηγουμένως να έχει ασκηθεί ποινική δίωξη από τον εισαγγελέα για την πράξη της κατηγορίας και να ανακύπτει διαφωνία, χωρίς να αρκεί η παραγγελία για προκαταρκτική εξέταση.¹¹ Η εν λόγω αρμοδιότητα του συμβουλίου πλημμελειοδικών κατ'άρθρο 307 προκύπτει μόνο κατά τη διάρκεια της κύριας ανάκρισης και όχι της προανακρίσεως, της οποίας η διεύθυνση ανήκει στον εισαγγελέα.¹² Το βούλευμα που θα εκδοθεί και θα επιλύει τη διαφορά, καλείται προδικαστικό βούλευμα, άλλως παρεμπίπτον και δεν φέρει χαρακτήρα οριστικού. Και ως παρεμπίπτον – προδικαστικό, δεν υπόκειται δεν υπόκειται σε έφεση από τους διαδίκους ή τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, αλλά μόνο από τον εισαγγελέα εφετών κατά το άρθρο 479 παρ.2 Κ.Π.Δ.¹³

Επιπλέον, το συμβούλιο κατ'άρθρο 307 του Κ.Π.Δ, δεν αποφασίζει επί της ουσίας και το εκδοθέν βούλευμα δεν υπόκειται σε έφεση από τους διαδίκους ή τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, παρά μόνο από τον εισαγγελέα εφετών κατά το άρθρο 479 παρ. 2 του Κ.Π.Δ. Ομοίως δεν υπόκειται ούτε σε αίτηση αναιρέσεως από τους διαδίκους, παρά μόνο από τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, σύμφωνα με το άρθρο 483 παρ. 3 του Κ.Π.Δ. Οι αναγκαίες ανακριτικές πράξεις δεν παρεμποδίζονται από την άσκηση της προσφυγής στο συμβούλιο κατά το άρθρο 307 του Κ.Π.Δ, διότι η εν λόγω προσφυγή δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Από τη ρύθμιση του 307 Κ.Π.Δ, για να επιληφθεί το συμβούλιο, απαιτείται προηγουμένως να υπάρξει πρόταση του εισαγγελέα ή αίτηση ενός διαδίκου ή του ανακριτή. Εισαγγελική πρόταση απαιτείται υποχρεωτικώς στις κάτωθι περιπτώσεις: Όταν ο ανακριτής πιστεύει ότι δεν πρέπει να συμμορφωθεί με πρόταση του εισαγγελέα ή κάποιου διαδίκου.

α) Διαφωνία ανακριτή – Εισαγγελέα

Ο ανακριτής προβαίνει στις αναγκαίες ανακριτικές πράξεις κατά την κρίση του, ώστε να εξακριβωθεί το έγκλημα και οι υπαίτιοι σύμφωνα

¹¹ (Βλ. Α.Π 397/1981 ΠοινΧρ 1981,661, ΠλημΜεσολ 6/1971,175, ΠλημΒολ 186/1974).

¹² (Βλ. ΠλημΚαβ 82/1963 ΠοινΧρ 1963,457, ΠλημΑθ 1112.1997 ΠοινΧρ 1997,579)

¹³ (Βλ. ΣυμβΕφΛαμ 80/2006 ΠοινΔικ2007,163.

με τα άρθρα 298 παρ. 1 και 307 περ. α' του Κ.Π.Δ και τις προτάσεις του εισαγγελέα και των διαδίκων τις λαμβάνει υπόψη του μόνο αν τις κρίνει σκόπιμες. Αν λοιπόν, θεωρήσει ότι δεν πρέπει να συμμορφωθεί με τις προτάσεις των τελευταίων, η ανακύπτουσα διαφωνία θα επιλυθεί από το δικαστικό συμβούλιο κατ' εφαρμογή των άρθρων 307 περ. α' του Κ.Π.Δ. Προσέτι, ο ανακριτής δύναται να μην εκτελέσει παραγγελία του εισαγγελέα κατά το στάδιο της κύριας ανάκρισης διότι πιστεύει ότι είναι αναρμόδιος ή η πράξη δεν φέρει αξιόποινo χαρακτήρα ή παραγράφηκε το αξιόποινo, ή υπάρχουν λόγοι που εμποδίζουν ή αναστέλλουν την ποινική δίωξη. Οι παραπάνω περιπτώσεις εισάγονται ως διαφωνία ανακριτή – εισαγγελέα στο συμβούλιο κατ' άρθρο 307 περ. α' Κ.Π.Δ .^{14, 15}

Διαφωνία ανακριτή – διαδίκων

Σύμφωνα με πάγια νομολογία, ο ανακριτής δεν μπορεί να ελεγχθεί για το αν λ.χ καλώς ή κακώς διέταξε τη διενέργεια πραγματογνωμοσύνης ή κάλεσε κάποιον μάρτυρα για εξέταση, αλλά μόνο όταν παρέλειψε να διατάξει τη διενέργεια ορισμένων ανακριτικών πράξεων, π.χ παρέλειψε να διατάξει την αιτηθείσα πραγματογνωμοσύνη, ή δεν ικανοποίησε το αίτημα για κατ' αντιπαράσταση εξέταση του κατηγορουμένου με άλλον κατηγορούμενο ή μάρτυρα, ή δεν επέτρεψε να απολογηθεί ο κατηγορούμενος στην κύρια ανάκριση, εκπροσωπούμενος από τους συνηγόρους του ή δεν έκανε δεκτό το αίτημα του κατηγορουμένου για παράταση της προθεσμίας απολογίας του.¹⁶

Όταν πρόκειται να κανονιστεί στην προδικασία ένα δύσκολο ζήτημα όπως η κατάσχεση, π.χ το δικαστικό συμβούλιο κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος του ενδιαφερόμενου, του εισαγγελέα, ή του ανακριτή, δύναται να κρίνει επί της διατήρησης ή όχι της επιβαλλόμενης κατάσχεσης.¹⁷

Για όλες τις διαφορές που προκύπτουν στην προδικασία μεταξύ των διαδίκων ή μεταξύ αυτών και του εισαγγελέα, π.χ για το εάν το

¹⁴ (Βλ. ΣυμβΠλημ, 2373/2014 Προδικαστικό βούλευμα (Διαφωνία Ανακριτή – Εισαγγελέα). Στην υπό κρίση περίπτωση το Συμβούλιο έκρινε ότι περατώθηκε νομοτύπως η κύρια ανάκριση με το διαβιβαστικό έγγραφο του προαναφερόμενου Ανακριτή και συνεπώς, η διαφωνία που ανέκυψε πρέπει να αρθεί υπέρ της γνώμης του τελευταίου

¹⁵ (Βλ. ΣυμβΠλημ 1058/1970 ΠοινΧρ1970,534, ΣυμβΠλημΜυτλ 80/1974 ΠοινΧρ 1974,707).

¹⁶ (Βλ. Α.Π 487.2007 Πλογ 2007,347, ΣυμβΠλημΚατερ 223/1996 ΠοινΧρ 1966,624).

¹⁷ (Βλ Το υπ' αριθ. 23/2015 Προδικαστικό Βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Έδεσσας), όπου έκανε δεκτό το αίτημα του ιδιοκτήτη για άρση της κατάσχεσης του Ι.Χ.Ε αυτοκινήτου του, καθότι ο ίδιος δεν γνώριζε ότι το Ι.Χ.Ε αυτοκίνητο του είχε χρησιμοποιηθεί ως μέσο τέλεσης εγκλήματος από τον υιό του και εναντίον του δεν είχε ασκηθεί ποινική δίωξη.

ακίνητο που προσφέρει τρίτος για εγγραφή υποθήκης είναι αξιόχρεο ή όχι, ως ισάξιο της επιβληθείσας εγγυήσεως.

Για την αποπεράτωση ή την εξακολούθηση της ανάκρισης.

Πλην των περιπτώσεων του άρθρου 247 Κ.Π.Δ, ο ανακριτής δύναται να διαφωνήσει με τον εισαγγελέα κατά το στάδιο ολοκλήρωσης της δικογραφίας και τη διαβίβαση αυτής στον εισαγγελέα, όταν ο τελευταίος του παραγγέλλει την συνέχιση της ανάκρισης με επιπρόσθετες ανακριτικές πράξεις, των οποίων την ανάγκη διενέργειας ο ανακριτής αμφισβητεί. Σε αυτή την περίπτωση επιστρέφει ο ανακριτής τη δικογραφία στον εισαγγελέα, εκθέτοντας συνοπτικά τους λόγους διαφωνίας του με το διαβιβαστικό έγγραφο, ο δε εισαγγελέας αν εμμένει στην άποψη του, εισάγει τη σχετική διαφωνία στο συμβούλιο.

Για την προσφυγή του κατηγορουμένου κατά του εντάλματος προσωρινής κράτησης ή για την προσφυγή του κατηγορουμένου ή του εισαγγελέα κατά της διάταξης του ανακριτή που αφορά την αντικατάσταση της προσωρινής κρατήσεως με περιοριστικούς όρους.

Σε αυτή την περίπτωση το συμβούλιο είναι αρμόδιο για να αποφασίσει τόσο επί της προσφυγής του κατηγορουμένου εναντίον του εντάλματος προσωρινής κράτησης (285 Κ.Π.Δ) όσο και για την κατ'άρθρο 286 παρ. 2 και 3 Κ.Π.Δ προσφυγής του κατηγορουμένου ή του εισαγγελέα εναντίον της διατάξεως του ανακριτή που αφορά την αποκατάσταση της προσωρινής κρατήσεως με περιοριστικούς όρους.

Για κάθε άλλο θέμα που προβλέπεται σε ειδικές διατάξεις. Όπως ενδεικτικά του άρθρου 86 του Κ.Π.Δ (αντιρρήσεις του κατηγορουμένου ή του αστικώς υπευθύνου κατά της δήλωσης παράστασης πολιτικής αγωγής), των άρθρων 87, 94, 176 παρ.1, 200 παρ.1, 247 παρ.2, 268 παρ. 3, 283, 287, 291, 297, 302 και 303.¹⁸

¹⁸ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1222-1233

Άρθρο 308

Περάτωση της κύριας ανάκρισης.

Θεωρητική Ανάλυση

Ουσιαστική περάτωση της κύριας ανάκρισης με βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών (άρθρο 308 παρ.1).

Με τον νόμο 3904/ 2010 επήλθαν σημαντικές αλλαγές στον τρόπο ουσιαστικής περάτωσης της κύριας ανάκρισης. Πλέον, ο κατηγορούμενος δεν μπορεί να ασκήσει το ένδικο μέσο της αιτήσεως αναιρέσεως εναντίον του σχετικού βουλεύματος, ενώ δύναται να ασκήσει αυτό της εφέσεως για δύο και μόνο λόγους: α) την απόλυτη ακυρότητα και β) την εσφαλμένη ερμηνεία ή εφαρμογή ουσιαστικής ποινικής διάταξης. Προσέτι, καταργήθηκε και το δικαίωμα της ασκήσεως εφέσεως του πολιτικώς ενάγοντα κατά του βουλεύματος. Προηγουμένως, με τον νόμο 3160/2003, έπαυσε να έχει και το δικαίωμα αναιρέσεως κατά βουλεύματος. Τέλος, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του ν. 3904/10, στον εισαγγελέα εφετών παραμένει το δικαίωμα εφέσεως και στον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου το δικαίωμα αναιρέσεως κατά παντός βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών.

Ο Εισαγγελέας πλημμελειοδικών εφόσον κρίνει ότι η διενεργηθείσα κύρια ανάκριση είναι επαρκής έχει τις ακόλουθες δυνατότητες:

α) Υποβάλλει πρόταση παραπεμπτικού περιεχομένου στο συμβούλιο πλημμελειοδικών για τον κατηγορούμενο, αν κρίνει ότι από την κύρια ανάκριση προέκυψαν επαρκείς ενδείξεις ενοχής.

β) Αν όμως κρίνει ότι είτε δεν προέκυψαν καθόλου ενδείξεις ενοχής, ή αυτές που προέκυψαν δεν είναι σοβαρές, ή ότι το γεγονός δεν συνιστά αξιόποινη πράξη, ή υπάρχουν λόγοι που αποκλείουν τον άδικο χαρακτήρα της πράξης ή τον καταλογισμό, ή υφίσταται έμπρακτη μετάνοια, τότε ο εισαγγελέας προβαίνει σε απαλλακτική πρόταση προς το συμβούλιο πλημμελειοδικών ώστε να μην απαγγελθεί κατηγορία.

γ) Σε περίπτωση θανάτου του κατηγορουμένου, αμνηστεύσεως, ή σε περίπτωση παραιτήσεως από το δικαίωμα της εγκλήσεως ή ανακλήσεώς της, ή παραγραφής του αξιοποίνου της πράξεως, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών υποβάλει πρόταση στο συμβούλιο περί

οριστικής παύσης της ποινικής διώξεως (άρθρο 308 παρ. 1 εδ. β, 309 παρ. 1 εδ.β, 310 παρ.1 εδ.β Κ.Π.Δ).

δ) Τέλος, υποβάλει πρόταση περί απαραδέκτου της ποινικής διώξεως (άρθρο 310 παρ.1 εδ.β Κ.Π.Δ), σε περίπτωση ύπαρξης δεδικασμένου ή προσωρινής έλλειψης εγκλήσεως ή αιτήσεως ή άδειας για τη δίωξη.

(άρθρο 308 παρ.1 εδ. προτελευταίο).

Σ' αυτή την περίπτωση υπάγονται τα εγκλήματα που προβλέπονται στο άρθρο 1 του ν. 1608/1950.

Διαδικασία: Σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 3904/2010 όπως αντικατέστησε το άρθρο 308 παρ.1 εδ τελευταίο Κ.Π.Δ, μετά την τελευταία ανακριτική πράξη από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, η δικογραφία διαβιβάζεται στον εισαγγελέα εφετών, ο οποίος εν συνεχεία, εφόσον κρίνει ότι η ανάκριση δεν χρήζει συμπληρώσεως, μέσα σε δύο μήνες ή εάν η φύση της υπόθεσης το επιβάλλει μέσα σε τρεις μήνες, με πρόταση του, την εισάγει στο συμβούλιο εφετών, το οποίο και αποφαινεται αμετακλήτως, είτε να μη γίνει κατηγορία είτε εκδίδοντας παραπεμπτικό βούλευμα, ακόμη και για συναφή πλημμελήματα ή κακουργήματα, ανεξαρτήτως της βαρύτητας των τελευταίων ή εάν γι' αυτά προβλέπεται διαφορετικός τρόπος περάτωσης της ανάκρισης και όταν κρίνει από την έρευνα της ουσίας της υπόθεσης ότι δεν θεμελιώνεται το προβλεπόμενο έγκλημα του άρθρου 1 του ν. 1608/1950.¹⁹

Άρθρο 308 παρ.1 εδ τελευταίο

Σύμφωνα με την έκθεση αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων του ν 4139/13, με την προσθήκη του πέμπτου εδαφίου στο άρθρο 308 παρ.1, σκοπεύετε η αντιμετώπιση προβλημάτων που αφορούν σε καθυστερήσεις στην εκδίκαση υποθέσεων προσωρινής κράτησης κατηγορουμένων, οι οποίοι απολύονται λόγω παρέλευσης του ανωτάτου ορίου προσωρινής κράτησης, χωρίς να έχει εκδικασθεί η υπόθεσή τους.²⁰

Άρθρο 308 παρ.2

¹⁹ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1233-1248

²⁰ <http://www.hellenicparliament.gr/> Έκθεση αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων του ν. 4139/13 – Νόμος περί εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες διατάξεις.

Η διάταξη του άρθρου 308 παρ.2 του Κ.Π.Δ εφαρμόζεται τόσο στο Συμβούλιο Πλημμελειοδικών, όσο και στο Συμβούλιο Εφετών και δεν εφαρμόζεται επί της παράτασης της προσωρινής κράτησης του άρθρου 287 παρ.2 Κ.Π.Δ ή επί της ασκηθείσας προσφυγής κατά του εντάλματος προσωρινής κράτησης του άρθρου 285 Κ.Π.Δ, ή επί του παρεμπίπτοντος αιτήματος αυτοπρόσωπης εμφάνισης που έχει υποβληθεί ή των γραφικών διορθώσεων της εισαγγελικής προτάσεως. Γίνεται δεκτό νομολογιακά (Α.Π 1700/98), ότι η υποχρέωση ειδοποίησης του κατηγορουμένου να λάβει γνώση της εισαγγελικής προτάσεως, δεν υφίσταται στην περίπτωση της εισαγγελικής προτάσεως, με την οποία ζητείται η απόρριψη της εφέσεως ως απαράδεκτης, διότι έχει εφαρμογή η ρύθμιση του άρθρου 476 παρ. 1 του Κ.Π.Δ.

Το σχετικό αίτημα του κατηγορουμένου γνώσης της εισαγγελικής προτάσεως σύμφωνα με την νομολογία του Αρείου Πάγου (Α.Π 680/99, Α.Π 1171/99), δύναται να υποβληθεί είτε πριν από την κατάρτιση της εισαγγελικής προτάσεως, είτε με υπόμνημα του κατηγορουμένου προς το συμβούλιο για να λάβει γνώση της προτάσεως πριν την υποβολή της σ' αυτό. Ενώ κατά τη διαδικασία ενώπιον του συμβουλίου εφετών, το σχετικό αίτημα κατά ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 308 παρ.2 του Κ.Π.Δ δύναται να επιβληθεί με την έκθεση εφέσεως.²¹

Σε περίπτωση περισσοτέρων εισαγγελικών προτάσεων, ο κατηγορούμενος θα πρέπει να ειδοποιηθεί να λάβει γνώση όλων των προτάσεων (Συμβ. ΕφΑΘ. 1543/85).²²

Τρόποι ειδοποίησης των διαδίκων ώστε να λάβουν γνώση της εισαγγελικής προτάσεως.

Η ειδοποίηση μπορεί να γίνει προφορικά ή τηλεφωνικά αν ο ενδιαφερόμενος διάδικος κατοικεί στην έδρα του δικαστηρίου ή στον αντίκλητο του μέσα σε 24 ώρες. Αν δεν κατοικεί στην έδρα του δικαστηρίου, η παρέλειψε να διορίσει αντίκλητο, δεν ειδοποιείται, αλλά έχει όμως το δικαίωμα να λάβει γνώση της εισαγγελικής προτάσεως.²³ Σε περίπτωση μη ειδοποίησης του κατηγορουμένου, το συμβούλιο οφείλει να απόσχει από την έκδοση βουλεύματος, να

²¹ (Βλ. Α.Π1224/1983 ΠοινΧρ 1984,167, Καρράς, Η αρχή της δικαστικής ακροάσεως στην ποινική δίκη, 1989, σελ 245).

²² Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1248-1251

²³ (Βλ. Α.Π 2352/1981 ΠοινΧρ 1982,549, Α.Π 2114/2005, αδημ).

επιστρέψει τη δικογραφία στον εισαγγελέα ώστε να ειδοποιηθεί ο κατηγορούμενος και να λάβει γνώση της προτάσεως.²⁴

Παραμονή της δικογραφίας στη γραμματεία της εισαγγελίας.

Το ζήτημα του χρόνου παραμονής της δικογραφίας στη γραμματεία της εισαγγελίας δημιούργησε πλείστα προβλήματα αναφορικά με το εάν με την άσκηση του δικαιώματος γνώσεως του περιεχομένου από τον διάδικο της εισαγγελικής προτάσεως, η δικογραφία μπορεί ή όχι να εισαχθεί στο δικαστικό συμβούλιο, ακόμη κι αν δεν συμπληρώθηκε το δεκαήμερο από την ειδοποίηση του διαδίκου. Υπήρχε διάσταση απόψεων της νομολογίας του ΣτΕ όσο και του Αρείου Πάγου. Μέχρι πρότινος ο Άρειος Πάγος, είχε καταλήξει στην άποψη ότι η δικογραφία θα έπρεπε να παραμείνει στη γραμματεία της εισαγγελίας μέχρι εξάντλησης του δεκαημέρου, ακόμη και αν ο διάδικος-οι είχαν λάβει γνώση της εισαγγελικής προτάσεως πριν την συμπλήρωση του δεκαημέρου από την ειδοποίηση του-ους.²⁵ Η ως άνω νομολογία αποσκοπούσε στη χρονική διευκόλυνση του δικαιώματος ακροάσεως, του οποίου η άσκηση υλοποιείται με την υποβολή σχετικού υπομνήματος στο συμβούλιο προς αντίκρουση των αντιθέτων με τα συμφέροντά τους θέσεων της εισαγγελικής προτάσεως. Τελικά, ύστερα από συζήτηση του θέματος στη Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξεως και Δικαιοσύνης επιχειρήθηκε η ανεύρεση μιας ενδιάμεσης νομοθετικής λύσεως του προβλήματος. Έτσι με την ψήφιση του ν. 3160/03, στην παρ. 2 του άρθρου 308 Κ.Π.Δ, προβλέφθηκε η εξαίρεση από τον κανόνα παραμονής της δικογραφίας στη γραμματεία της εισαγγελίας για δέκα ημέρες μόνο στην περίπτωση που υπάρχει κίνδυνος παραγραφής.²⁶

Συνέπειες παραβίασης του άρθρου 308 παρ. 2 Κ.Π.Δ

Η μη τήρηση της ρυθμίσεως του άρθρου 308 παρ. 2 Κ.Π.Δ συνεπάγεται απόλυτη ακυρότητα κατά άρθρο 171. παρ.1 στοιχ. δ Κ.Π.Δ, εφόσον εκείνος που αιτείται να λάβει γνώση της εισαγγελικής προτάσεως είναι ο κατηγορούμενος²⁷

Ουσιαστική περάτωση της κύριας ανάκρισης στα πλημμελήματα με απευθείας κλήση (άρθρο 308 παρ.3 Κ.Π.Δ).

²⁴ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1251-1252

²⁵ (βλ. Α.Π 1135/1994 ΠοινΧρ 1994,958, Α.Π 806/1995 Υπερ 1996, 33 όπου σχόλιο Μαργαρίτη.

²⁶ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1252-1255

²⁷ (βλ. Α.Π 117/1986 ΠοινΧρ 1986, 481, Α.Π 177/1988 ΠοινΧρ 1988, 487).

Πλην της περατώσεως της κυρίας ανακρίσεως στα πλημμελήματα από το συμβούλιο πλημμελειοδικών, αυτή μπορεί να λάβει χώρα και με απευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο του αρμοδίου δικαστηρίου κατόπιν διαταγής του εισαγγελέα, εφόσον προηγουμένως υπάρχει η σύμφωνη γνώμη του ανακριτού κατά άρθρο 308 παρ. 3 Κ.Π.Δ. Ο κατηγορούμενος δε, δύναται να προσφύγει στην περίπτωση αυτή στον εισαγγελέα εφετών κατά άρθρο 322 Κ.Π.Δ. Αν ο τελευταίος δεχθεί την προσφυγή, έχει δικαίωμα, είτε να διατάξει την υποβολή της προσφυγής στο συμβούλιο, είτε την συμπλήρωση της ανάκρισης που περατώνεται με βούλευμα του συμβουλίου. Τέλος, το συμβούλιο πλημμελειοδικών είναι αρμόδιο να κρίνει αν θα συνεχιστεί ή όχι η προσωρινή κράτηση, καθώς και αν θα παραμείνουν ή θα αρθούν οι περιοριστικοί όροι.²⁸

Γνωστοποίηση στους διαδίκους του πέρατος της κύριας ανακρίσεως κατά άρθρο 308 παρ. 4.

Το δικαίωμα γνώσης του πέρατος της ανάκρισης που αποτελεί ειδικότερη έκφανση του δικαιώματος ακροάσεως, αποβλέπει αφενός μεν στην αποφυγή προσθήκης μετά το πέρας της ανακρίσεως νέων στοιχείων εις βάρος του κατηγορουμένου χωρίς αυτός να έχει ενημερωθεί, αφετέρου στην δυνατότητά του υποβολής υπομνήματος. Αν ακολουθήσουν νέες ανακριτικές πράξεις μετά την πρώτη γνωστοποίηση, με πρωτοβουλία του ανακριτή, του εισαγγελέα, ή του συμβουλίου που διατάσσει περαιτέρω ανάκριση, επιβάλλεται να γίνει νέα γνωστοποίηση του πέρατος της ανακρίσεως.

Η εν λόγω διάταξη αναφέρεται μόνο στην κύρια ανάκριση και δεν επικαλύπτει και την προανάκριση. Περαιτέρω η υποχρέωση γνωστοποίησης της ολοκλήρωσης της ανάκρισης ενυπάρχει στην περίπτωση που ο κατηγορούμενος απολογήθηκε ενώπιον του ανακριτή και δεν καταλαμβάνει και την ανάκριση που περατώθηκε με την έκδοση εντάλματος συλλήψεως ή βίαιης προσαγωγής.

Αν ο κατηγορούμενος διόρισε περισσότερους από έναν αντικλήτους, η γνωστοποίηση πρέπει να γίνει σε όλους. Ως κατοικία νοείται ο τόπος της πραγματικής διαμονής του κατηγορουμένου κατά το χρόνο περατώσεως της ανακρίσεως.

²⁸ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1255-1256

Ως πέρας της κύριας ανακρίσεως θεωρείται το χρονικό σημείο που τα έγγραφα της ανακρίσεως διαβιβάζονται στον εισαγγελέα, κατόπιν της τελευταίας ανακριτικής πράξεως.

Η παράλειψη γνωστοποίησης του πέρατος της ανακρίσεως στον κατηγορούμενο προκαλεί απόλυτη ακυρότητα κατ'άρθρο 171 παρ. 1 στοιχ. δ Κ.Π.Δ, ενώ στον πολιτικό ενάγοντα δεν προκαλεί.²⁹

Τέλος, στην περίπτωση που το βούλευμα αναιρεθεί για απόλυτη ακυρότητα λόγω μη γνωστοποίησης από τον ανακριτή του πέρατος της ανακρίσεως, ο Άρειος Πάγος, παραπέμπει την υπόθεση στον αρμόδιο ανακριτή και όχι στο συμβούλιο, ομοίως αν η ακυρότητα διαπιστωθεί από το συμβούλιο εφετών, τότε το πρωτόδικο βούλευμα ακυρώνεται και παραπέμπεται η υπόθεση στον ανακριτή για να ενεργήσει την γνωστοποίηση.³⁰

Περάτωση κύριας ανακρίσεως επί αγνώστου δράστη κατά άρθρο 308 παρ. 5.

Στην περίπτωση αυτή με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα, η δικογραφία τίθεται στο αρχείο κι αν ο δράστης αποκαλυφθεί ανασύρεται και συνεχίζεται η ποινική διαδικασία. Μεταξύ περισσότερων κατηγορουμένων, η αρχειοθέτηση λαμβάνει χώρα μόνο για τον άγνωστο.'

²⁹ (Βλ. Α.Π 1400/1988 ΠοινΧρ 1989,330, Α.Π 471/1984 ΠοινΧρ 1984, 907).

³⁰ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1256-1259,

Άρθρο 308Α Περάτωση της κύριας ανάκρισης κατ' εξαίρεση

Θεωρητική Ανάλυση

Με την προσθήκη του άρθρου 308^Α στον Κ.Π.Δ κατ' εφαρμογή του ν. 3904/2010, καταργήθηκαν όλες οι διατάξεις των ειδικών ποινικών νόμων που προέβλεπαν την περάτωση μέχρι πρότινος της ανακρίσεως στα κακουργήματα με απευθείας κλήση. Σήμερα, αυτός ο τρόπος ουσιαστικής περατώσεως της κύριας ανακρίσεως περιορίζεται αποκλειστικά στις περιπτώσεις των κακουργημάτων των νόμων, 2168/93 (όπλα- φορολογικά αδικήματα), 3386/05 (αλλοδαποί), 2960/01 (λαθρεμπορία) και 3459/06 (ναρκωτικά), καθώς και στα κακουργήματα του εμπρησμού δασών (264-265 Π.Κ), της διακεκριμένης κλοπής (374 Π.Κ και της ληστείας 380 Π.Κ.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Η δικογραφία μετά την περάτωση της κύριας ανακρίσεως υποβάλλεται από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών στο εισαγγελέα εφετών. Ο τελευταίος αν κρίνει ότι για την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις και δεν χρήζει η δικογραφία συμπληρώσεως, προτείνει στον πρόεδρο εφετών όπως η δικογραφία εισαχθεί μαζί με τα τυχόν συναφή εγκλήματα απευθείας στο ακροατήριο. Κατόπιν τούτο, ο εισαγγελέας εφετών ύστερα από τη σύμφωνη γνώμη του προέδρου εφετών, εκδίδει κλητήριο θέσπισμα με το οποίο παραπέμπει την υπόθεση στο ακροατήριο, δίχως να δύναται ο κατηγορούμενος να ασκήσει προσφυγή εναντίον αυτού.

Σε περίπτωση διαφωνίας του προέδρου εφετών και του εισαγγελέα εφετών ³¹ αναφορικά με την ύπαρξη ή όχι επαρκών ενδείξεων, το άρθρο 308Α παρ. 3, προβλέπει ότι ο εισαγγελέας εφετών επιστρέφει τη δικογραφία στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών προκειμένου αυτή να εισαχθεί στο συμβούλιο πλημμελειοδικών. Η ίδια λύση προβλέφθηκε στην παρ. 3 του άρθρου 308^Α και στην περίπτωση που ο εισαγγελέας εφετών φρονεί εξ αρχής ότι δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις, ή πρέπει κατά τη γνώμη του να παύσει προσωρινά η ποινική δίωξη, λ.χ για τα κακουργήματα της ληστείας και της κλοπής. Επίσης, στη διάταξη 308Α παρ.1 του Κ.Π.Δ προβλέφθηκε και η δυνατότητα επιστροφής της δικογραφίας από τον εισαγγελέα εφετών δια του εισαγγελέα πλημμελειοδικών στον ανακριτή προκειμένου να διενεργηθεί συμπληρωματική ανάκριση.

³¹ (Βλ ΕφΘρακ. 147/1992 Υπερ 1993,120, ΣυμβΕφαΘ 220/1987,813).

Περισσότεροι συγκατηγορούμενοι

Αν υπάρχουν περισσότεροι συγκατηγορούμενοι σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 308^A Κ.Π.Δ, το συμβούλιο εφετών είναι αρμόδιο να αποφανθεί για όσους απ' αυτούς δεν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις ή ως προς τους οποίους θα πρέπει να κηρυχθεί η ποινική δίωξη απαράδεκτη, ή να παύσει οριστικά, οπότε η υπόθεση χωρίζεται. Επιπλέον, το ίδιο συμβούλιο είναι αρμόδιο να αποφανθεί και για τα συναφή εγκλήματα, είτε πρόκειται για έναν είτε για περισσότερους κατηγορουμένους. Αν μεταξύ των κατηγορουμένων υπάρχει ανήλικος, δεν ακολουθείται η διαδικασία των άρθρων 308^A Κ.Π.Δ, η δίκη για αυτόν χωρίζεται σύμφωνα με το άρθρο 130 παρ.3, 1 και 3 Κ.Π.Δ και παραπέμπεται στο αρμόδιο για ανηλίκους δικαστήριο.^{32 33}

Ειδοποίηση Διαδίκων

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 308^A Κ.Π.Δ, ο εισαγγελέας εφετών υποχρεούται να ενημερώσει αμέσως, έστω και τηλεφωνικά τους διαδίκους, εφόσον αυτοί έχουν υποβάλλει σχετικό αίτημα, ώστε να ενημερωθούν της προτάσεως του και να ασκήσουν το δικαίωμα της ακροάσεως μέσω υπομνήματος με τις απόψεις τους. Ο εισαγγελέας εφετών, υποχρεούται να ενεργήσει σύμφωνα με τα παραπάνω και πριν ακόμη ζητήσει από τον πρόεδρο εφετών τη σύμφωνη γνώμη για την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο. Για τον σκοπό αυτό, πριν παρέλθει το χρονικό διάστημα των 10 ημερών από την ειδοποίηση, ο εισαγγελέας εφετών δεν δύναται να διαβιβάσει την πρότασή του στον πρόεδρο εφετών. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι σε αντίθεση με τη διάταξη του άρθρου 308 παρ. 2 εδ τελευταίο, η εν λόγω ρύθμιση της παρ. 2 του άρθρου 308^A δεν εισάγει εξαίρεση από την υποχρέωση παραμονής της δικογραφίας επί 10ημέρου στην οικεία εισαγγελία αν υπάρχει κίνδυνος παραγραφής.³⁴

³² Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1266

³³ (Βλ. ΠλημΔραμ 123/1992 Αρμ 1992,1219, ΠλημΑγρ 16/1998 ΠοινΧρ 1999,258).

³⁴ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1267

Υποσημείωση: Περισσότεροι συγκατηγορούμενοι- **Συμπέρασμα:** Από την ανάγνωση του άρθρου 308 Α Κ.Π.Δ συνάγονται τα ακόλουθα. **α)** Αν ως υπαίτιοι των συγκεκριμένων κακουργηματικών πράξεων κατηγορούνται περισσότεροι κατηγορούμενοι, άλλως, υπάρχουν συναφή με τις αυτές κακουργηματικές πράξεις εγκλήματα του ιδίου ή περισσότερων κατηγορουμένων και για όλους τους κατηγορούμενους και όλες τις πράξεις τους επαρκείς ενδείξεις ενοχής, η απευθείας κλήση στο ακροατήριο καταλαμβάνει όλους τους κατηγορουμένους και όλες τις πράξεις τους. **β)** Αν δεν

Συναφή εγκλήματα

Σε περίπτωση συμφωνίας εισαγγελέα και προέδρου εφετών, αναφορικά με την ύπαρξη επαρκών ενδείξεων ενοχής, η υπόθεση εισάγεται μαζί με τα συναφή εγκλήματα απευθείας στο ακροατήριο σύμφωνα με τη διάταξη 308^A παρ. 1 Κ.Π.Δ.³⁵

Ένταλμα συλλήψεως – Προσωρινή Κράτηση – Περιοριστικοί Όροι

Κατόπιν προκύπτουσας συμφωνίας εισαγγελέα και προέδρου εφετών, αναφορικά με την απευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, ο πρόεδρος εφετών αποφαινεται με διάταξή του για τη διάρκεια της ισχύος του εντάλματος συλλήψεως και για τη διατήρηση ή όχι της προσωρινής κρατήσεως ή των περιοριστικών όρων. Εναντίον της διατάξεως αυτής, δεν επιτρέπεται προσφυγή από τον κατηγορούμενο και δεν επιτρέπεται ο πρόεδρος εφετών να εκδώσει το πρώτον ένταλμα συλλήψεως ή προσωρινής κρατήσεως.^{36 37}

προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις ενοχής για κάποιον κατηγορούμενο ή για κάποια πράξη, καθώς και όταν υπάρχουν λόγοι που επιβάλλουν την οριστική ή προσωρινή παύση της ποινικής διώξεως ή την κήρυξη της ως απαράδεκτη, το συμβούλιο εφετών είναι αρμόδιο να αποφανθεί για το συγκεκριμένο σκέλος της υποθέσεως. γ) Αν ο εισαγγελέας φρονεί εξ αρχής ότι δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις ή σε περίπτωση διαφωνίας του προέδρου εφετών, ο εισαγγελέας εφετών διαβιβάζει τη δικογραφία στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, προκειμένου αυτή να εισαχθεί στο συμβούλιο πλημμελειοδικών. Ομοίως ο εισαγγελέας εφετών θα προβεί στις ίδιες ενέργειες και όταν θεωρεί ότι η πράξη για την οποία κατηγορείται ο κατηγορούμενος, δεν συνιστά κακούργημα από εκείνα που αναφέρονται στην παρ.1 του άρθρου 308^A Κ.Π.Δ, αλλά διαφορετική πράξη τιμωρούμενη είτε σε βαθμό πλημμελήματος, είτε σε βαθμό κακούργηματος

³⁵ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1267-69

Υποσημείωση: **Συναφή εγκλήματα:** Επειδή στην παρ. 2 του άρθρου 308^A δεν επαναλαμβάνεται η διατύπωση της ρυθμίσεως του άρθρου 308 παρ. 1. Εδαφ προτελευταίο, εξάγονται τα ακόλουθα συμπεράσματα: α) Αν η συναφή πράξη φέρει χαρακτήρα πλημμελήματος, τότε ακολουθείται η διαδικασία παραπομπής του βαρύτερου τιμωρούμενου κακούργηματος, το οποίο υπάγεται στο άρθρο 308^A Κ.Π.Δ. β) Επίσης, η ίδια διαδικασία ακολουθείται και στην περίπτωση που η συναφή πράξη είναι κακούργημα που τιμωρείται με ηπιότερη ποινή από το υπαγόμενο στο άρθρο 308^A κακούργημα. γ) Αν η συναφή πράξη είναι κακούργημα που τιμωρείται βαρύτερα από το υπαγόμενο στο άρθρο 308^A κακούργημα, ακολουθείται η διαδικασία παραπομπής που αφορά το βαρύτερο αυτό κακούργημα (π.χ άρθρο 308 παρ. 1. εδ.α. Κ.Π.Δ), στην οποία υπάγεται και το ηπιότερο τιμωρούμενο κακούργημα που ως μόνο του θα υπαγόταν στην διαδικασία του άρθρου 308^A Κ.Π.Δ.

³⁶ (Βλ ΣυμβΠλημ 800/12) , όπου έκρινε ότι επί του ζητήματος της εξακολούθησης ή μη της προσωρινής κράτησης του κατηγορουμένου, είναι αναρμόδιο καθ' ύλην, έκανε δεκτή την πρόταση του εισαγγελέα και παρέπεμψε την υπόθεση στο καθ' ύλην αρμόδιο Συμβούλιο Εφετών Αθηνών.

³⁷ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1260-1269

Άρθρο 309

Δικαιοδοσία του συμβουλίου πλημμελειοδικών μετά το τέλος της ανάκρισης.

Δικαιοδοσία του συμβουλίου μετά το τέλος της ανάκρισης

Χρόνος εκδόσεως του βουλεύματος.

Με το άρθρο 18 παρ. 1 του ν. 3904/2010, προβλέφθηκε ότι το συμβούλιο πρέπει εντός δύο μηνών ή αν εφαρμοσθεί η επόμενη παράγραφος της αυτοπρόσωπης εμφάνισης, (που έχει καταργηθεί όπως θα δούμε παρακάτω με τον νόμο 4055/12, άρθρο 32) εντός τριών μηνών από την υποβολή της εισαγγελικής προτάσεως, να εκδώσει το σχετικό βούλευμα.

Θεσμός της αυτοπρόσωπης εμφάνισης ενώπιον του δικαστικού συμβουλίου.

Με το άρθρο 18 παρ. 2 του ν. 3904/10, το οποίο αντικατέστησε την παρ. 2 του άρθρου 309 Κ.Π.Δ είχε προβλεφτεί η υποχρεωτική εμφάνιση ενώπιον του συμβουλίου του συνηγόρου του διαδίκου και σε εξαιρετικές περιπτώσεις και του ίδιου του αιτούντος διαδίκου. Επίσης είχε προβλεφθεί ότι σε υποθέσεις σε βαθμό κακουργήματος, εάν ο αιτών δεν έχει συνήγορο, διατάσσεται υποχρεωτικά η εμφάνισή του.

Η εν λόγω ρύθμιση ήταν σύμφωνη τόσο με το άρθρο 20 του Συντάγματος, όσο και με το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ και θα περίμενε κανείς να είναι μακράς πνοής. Παρά ταύτα, με την συμπλήρωση ενός έτους από τη θέσπιση της, η παρ. 2 του άρθρου 309 αντικαταστάθηκε εκ νέου με το άρθρο 32 του ν. 4055/12. Μάλιστα ο νομοθέτης δεν αρκέστηκε στην συρρίκνωση του δικαιώματος της ακροάσεως στο πλαίσιο του άρθρου 309 παρ. 2 αλλά επέτεινε τις τροποποιήσεις καταλαμβάνοντας αντίστοιχες ρυθμίσεις του άρθρου 287 Κ.Π.Δ (επί εξακολουθήσεως ή παρατάσεως της προσωρινής κράτησης, 110 παρ. 1 Π.Κ, 18 και 20 Κ.Π.Δ). Προκειμένου να τηρηθεί η ισότητα των όπλων προβλέφθηκε και η αποβολή του εισαγγελέα από το συμβούλιο στο πλαίσιο των άρθρων 309. Παρ.2 και 287 Κ.Π.Δ, ο οποίος θα εμφανίζεται πλέον μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις όταν το συμβούλιο κρίνει ότι οφείλει να καλέσει και τους διαδίκους ενώπιον του.

Πλέον η σημερινή ρύθμιση της παρ. 2 του άρθρου 309 έχει ως εξής: Το δικαστικό συμβούλιο συνεδριάζει χωρίς την παρουσία του εισαγγελέα και των διαδίκων, ενώ, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εφόσον κρίνει ότι τούτο είναι αναγκαίο, δύναται να διατάξει την εμφάνιση όλων των διαδίκων ενώπιόν του, κι αν το πράξει οφείλει να καλέσει και τον εισαγγελέα.

Στην αιτιολογική έκθεση του νόμου, ως δικαιολογία αυτή της μεταβολής του νομικού καθεστώτος διατυπώθηκε η άποψη ότι πολλοί νομικοί έχουν υποστηρίξει ότι η υποχρεωτική εμφάνιση των διαδίκων στα δικαστικά συμβούλια, τείνει να παραλύσει την ενδιάμεση διαδικασία.^{38 39}

³⁸ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1280-1304

³⁹ (Βλ. Α.Π 1253/1998 ΠοινΧρ 1999,688, Α.Π 1379/1998 ΠοινΧρ 1999,732).

Άρθρο 310

Απόφαση ότι δεν πρέπει να απαγγελθεί κατηγορία.

Θεωρητική Ανάλυση

Το δικαστικό συμβούλιο στις κάτωθι περιπτώσεις αποφαινεται ότι δεν πρέπει να απαγγελθεί κατηγορία.

α) Όταν για την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, δεν υπάρχουν καθόλου ενδείξεις ή αυτές που υπάρχουν δεν είναι σοβαρές.⁴⁰ Κατά τη νομολογία του Αρείου Πάγου, ως σοβαρές χαρακτηρίζονται οι ενδείξεις που πιθανολογούν την ενοχή του κατηγορουμένου, ή όταν με βεβαιότητα προκύπτει από το από το αποδεικτικό υλικό που συλλέχθηκε, πρέπει της υποθέσεως να επιληφθεί το δικαστήριο και να υποβάλλει τα πραγματικά περιστατικά στα οποία στηρίζονται οι ενδείξεις στην δοκιμασία της επ' ακροατηρίου διαδικασίας. Αντιθέτως, μη σοβαρές χαρακτηρίζονται οι ενδείξεις που δεν πιθανολογούν σοβαρά την ενοχή του κατηγορουμένου και επιπλέον κλονίζονται από άλλα αποδεικτικά στοιχεία που κρίνονται ως επαρκή για να οδηγήσουν το δικαστήριο σε απαλλαγή του κατηγορουμένου (ΑΠ 9/2001).

β) Όταν το γεγονός δεν συνιστά αξιόποινη πράξη ή όταν υπάρχουν λόγοι που αίρουν τον άδικο χαρακτήρα της πράξεως ή τον καταλογισμό.

γ) Στην περίπτωση έμπρακτης μετάνοιας,⁴¹ η κρατούσα άποψη τόσο της θεωρίας όσο και της νομολογίας δέχεται ότι εκδίδεται βούλευμα αποφαινόμενο να μην γίνει η κατηγορία, λαμβάνοντας ως έρεισμα τις καταργημένες διατάξεις του άρθρου 478 παρ.1 περ.γ και 482 παρ.1 περ. Αγ'Κ.Π.Δ, που καταργήθηκαν με τα άρθρα 39 και 41 παρ.1 του ν. 3160/03.

δ) Επίσης έχει υποστηριχθεί ότι βούλευμα αποφαινόμενο να μην γίνει η κατηγορία, εκδίδεται και στην περίπτωση συνδρομής προσωπικού λόγου απαλλαγής απ' την ποινή.^{42 43}

⁴⁰ (Βλ. Α.Π Ολ 9/2001 Ποιν.Χρ 2001,788, Α.Π 1907/2001 ΠοινΧρ 2002,652, Α.Π 290/2002 ΠοινΧρ 2002,922).

⁴¹ (Βλ. ΕφΑθ 395/1978 ΠοινΧρ 1979,75, ΠλημΠειρ 67/1951 ΠοινΧρ 1951,249).

⁴² Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1304-1315

⁴³ (Βλ Α.Π 1370/2004 ΠοινΧρ 2005,167).

Οριστική Παύση της Ποινικής Δίωξης.

Το συμβούλιο παύει οριστικά την ποινική δίωξη στις κάτωθι περιπτώσεις.⁴⁴ **α)** Αν έγινε παραίτηση από το δικαίωμα της εγκλήσεως ή της ανακλήσεως. **β)** Αν η πράξη αμνηστεύθηκε. **γ)** Αν παραγράφηκε το αξιόποινο, ή αν ο κατηγορούμενος απεβίωσε. **δ)** Σε ειδικές περιπτώσεις εξαλείψεως του αξιοποίνου που προβλέπονται στις διατάξεις των άρθρων 315 παρ.1 εδ.δ και 344.⁴⁵

Κήρυξη απαράδεκτης της ποινικής δίωξης.

Το συμβούλιο, κηρύσσει την ποινική δίωξη απαράδεκτη στις κάτωθι περιπτώσεις. **α)** Όταν συντρέχει δεδικασμένο κατά τη διάταξη του άρθρου 57 παρ.1 Κ.Π.Δ. **β)** Όταν συντρέχει εκκρεμοδικία. **γ)** Όταν δεν υπάρχει η έγκληση ή αίτηση ή άδεια που απαιτείται για τη δίωξη.

Τύχη των κατασχεθέντων πραγμάτων και των πειστηρίων.

Αν το συμβούλιο πλημμελειοδικών κρίνει ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία σε βάρος του κατηγορούμενου ή την κηρύξει απαράδεκτη, ή παύση οριστικά την ποινική δίωξη, οφείλει ταυτόχρονα να αποφασίσει και για την τύχη των πραγμάτων που αφαιρέθηκαν και των πειστηρίων που κατασχέθηκαν ή παραδόθηκαν κατ'άρθρο 259 Κ.Π.Δ στο στάδιο της ανακρίσεως. Στις παραπάνω περιπτώσεις, το συμβούλιο διατάσσει είτε την απόδοση αυτών σε ορισμένο πρόσωπο ως ιδιοκτήτη ή την εξακολούθηση της μεσεγγυήσεως και της φύλαξης κατ'άρθρο 259 και 266 Κ.Π.Δ, αν ο ιδιοκτήτης είναι άγνωστο πρόσωπο, έως ότου επιλυθεί το ζήτημα της κυριότητας από το αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο, είτε τη δήμευση των πραγμάτων που πρέπει κατά νόμο να δημευθούν (άρθρο 360 παρ.2 Κ.Π.Δ). Αν παραλείψει να αποφανθεί για την απόδοση των κατασχεθέντων πραγμάτων, μολονότι έχει υποχρέωση, δύναται το σχετικό βούλευμα να συμπληρωθεί κατ'άρθρο 125 Κ.Π.Δ.

Εναντίον της διάταξης του βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών για την απόδοση ή τη δήμευση, η άσκηση της

⁴⁴(Βλ. ΣυμβΠλημθεσ 122/1996, Λ. Μαργαρίτη, Εφαρμοσμένη Ποινική Δικονομία, τόμ. πρώτος, ΣυμβΠλημΕβρου 91/1952 ΠοινΧρ Γ, 265 με σχόλια Α. Μπουρόπουλου, ΣυμβΠλημΚορ 76/1993 ΠοινΧρ ΜΓ, 427 με σχόλια Ν. Λίβου).

⁴⁵(Βλ. ΣυμβΠλημΚαστ 64/1998 ΠοινΧρ 1999,78, Μαργαρίτη Λ.,ό.π., σελ. 167, Μαργαρίτη Μιχ., ό.π, σελ 622. Βλ. όμως υπέρ της αντίθετης άποψη περί κηρύξεως της ποινικής δίωξης ως απαράδεκτης σε ΠλημΠειρ 161/1962, ΠοινΧρ 1962,511).

εφέσεως είναι επιτρεπτή κατ'άρθρο 310 παρ.2 τελευταίο Κ.Π.Δ. Έφεση δεν επιτρέπεται αν η διάταξη του βουλεύματος διατάσσει απλά την εξακολούθηση της μεσεγγυήσεως και της φύλαξης των κατασχεθέντων με την αιτιολογία του ιδιοκτήτη ως αγνώστου προσώπου.

Τέλος, ο διάδικος και ο τρίτος δεν έχει δικαίωμα αναίρεσης εναντίον της διάταξης του βουλεύματος που αποφάσισε για την απόδοση ή τη δήμευση των κατασχεθέντων κατ'άρθρο 19 του ν 3160/03, όπως αυτό αντικατέστησε την παρ. 2 του άρθρου 310 Κ.Π.Δ.^{46 47},

⁴⁶ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1315-1320

⁴⁷ (Βλ. Πλημ Σπαρτ 22/1980 ΠοινΧρ 1980,903, ΠλημΕδες 121/1978 ΠοινΧρ1979/81, Κονταξή, ό.π., σελ. 2019).

Άρθρο 311

Προσωρινή παύση της ποινικής δίωξης

Θεωρητική Ανάλυση

Ratio της διατάξεως.

Δικαιολογητική βάση, ratio της εν λόγω διατάξεως, είναι η αποτροπή της επέλευσης του δεδικασμένου με την έκδοση του απαλλακτικού βουλεύματος σε περιπτώσεις βαρύτατων πράξεων, καθ'όσον βάσιμα πιθανολογείται ότι στο μέλλον θα συγκεντρωθούν νέα επιβαρυντικά στοιχεία σε βάρος του κατηγορουμένου, δηλαδή θα υπάρξει ενίσχυση των ανεπαρκών ενδείξεων ενοχής. Η προσωρινή παύση της ποινικής δίωξης, κατόπιν εκδόσεως σχετικού βουλεύματος, δύναται να αποφασισθεί για ορισμένα μόνο εγκλήματα, ήτοι της ανθρωποκτονίας με πρόθεση (299 Π.Κ), της ληστείας (380 Π.Κ), της εκβίασης (385 παρ.1 περ.α & β Π.Κ), της κλοπής (374 Π.Κ), της ζωοκλοπής (άρθρο 2 του ν. 1300/82) και του εμπρησμού (264 περ. β & γ', 265 Π.Κ).⁴⁸

Η πρόβλεψη του άρθρου 311 Κ.Π.Δ εφαρμόζεται αδιαφόρως εάν τα ανωτέρω απαριθμούμενα κακουργήματα είναι σε απόπειρα ή υπό συμμετοχική μορφή.⁴⁹

Για την εφαρμογή του εν λόγω άρθρου πρέπει να πληρωθούν τρεις προϋποθέσεις: α) Η ύπαρξη κάποιου από τα ως άνω περιοριστικούς αναφερόμενα στο νόμο κακουργήματα, β) η ανεπάρκεια των υπαρχουσών ενδείξεων ενοχής, γ) και η προοπτική ενίσχυσης αυτών στο μέλλον.⁵⁰ Αν ο κατηγορούμενος είναι κρατούμενος και παύση προσωρινά η ποινική δίωξη, τότε αυτός απολύεται κατ'άρθρο 311 παρ.1 εδ.α Π.Κ). Αν τα πράγματα που αφαιρέθηκαν ή τα πειστήρια,

⁴⁸ (Βλ. Α.Π 219/1996 ΠοινΧρ 1996,1622, Μαργαρίτη Λ., ό.π., σελ 284).

⁴⁹ (Βλ. Α.Π 184/1956 ΠοινΧρ 1957,22).

⁵⁰ (Βλ. ΣυμβΠλημΑθ 58/2001). Κατά την κρίση του Συμβουλίου, οι ασθενείς αυτές ενδείξεις, μετά την περάτωση της κύριας ανάκρισης αλλά και της διενεργηθείσας ΕΔΕ, δεν παρέχουν πιθανότητα ενισχύσεως τους στο μέλλον, οπότε, σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στην αρχή δεν συντρέχει περίπτωση παύσεως προσωρινά της ποινικής δίωξεως και συνεπώς, πρέπει η υπόθεση να ερευνηθεί από ουσιαστική άποψη. Πλην όμως, ελλείψει επί της ουσίας προτάσεως της Εισαγγελέα, η οποία με την προπαρατιθέμενη πρόταση της προτείνει μόνον την παύση προσωρινά της ποινικής δίωξεως, το Συμβούλιο πρέπει, κατ' εφαρμογή των διατάξεων 32 παρ. 1 και 2, 138 παρ. 2, 171 παρ. 1 περ. β, 316 παρ. 2 και 308 παρ. 1 ΚΠΔ, ν' απόσχει ν' αποφανθεί μέχρι να υποβληθεί πρόταση της Εισαγγελέα επί της ουσίας (βλ. ΑΠ 885 1997 ΠΧρ ΜΗ. 267 ΑΠ 171/1996 ΠΧρ ΜΣΤ. 1600).

κρίνει το συμβούλιο ότι δεν είναι χρήσιμα για νέα δίωξη, διατάσσει την απόδοση αυτών σε ορισμένο πρόσωπο ως ιδιοκτήτη.

Με το άρθρο 39 του ν. 3160/13, καταργήθηκε το δικαίωμα εφέσεως του κατηγορουμένου εναντίον του βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών που αποφάσισε την προσωρινή παύση της σε βάρος του κατηγορουμένου ποινικής δίωξης. Ομοίως με το άρθρο 34 του ν. 3904/10, καταργήθηκε και το δικαίωμα του πολιτικώς ενάγοντα. Έτσι, σήμερα το εν λόγω δικαίωμα, δηλαδή να εκκληθεί το εν λόγω βούλευμα, ασκείται μόνο από τον εισαγγελέα εφετών σύμφωνα με τη διάταξη 479 εδ. β Κ.Π.Δ. Δικαίωμα αναίρεσης εναντίον του ως άνω βουλεύματος, έχουν ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, ο εισαγγελέας εφετών και ο εισαγγελέας Αρείου Πάγου, σύμφωνα με τα άρθρα 483 παρ.1, 483 παρ.2, 483 παρ.3 Κ.Π.Δ.

Για τη νέα δίωξη του κατηγορουμένου θα πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις: **α)** Η συλλογή νέων ενδείξεων, **β)** και η μη υποβολή νέων ενδείξεων στην προηγούμενη κρίση του συμβουλίου.

Στην περίπτωση που η δίωξη έπαυσε προσωρινά με βούλευμα εκδοθέν από το συμβούλιο εφετών, η με βούλευμα που εκδόθηκε μεν από το συμβούλιο πλημμελειοδικών αλλά επικυρώθηκε από το συμβούλιο εφετών, την άδεια για νέα δίωξη την παρέχει το συμβούλιο εφετών.

Σύμφωνα με τη ρύθμιση της παρ.2 του άρθρου 311 Κ.Π.Δ, επιτρέπεται να διωχθούν και νέα μη διωχθέντα αρχικώς πρόσωπα στο πλαίσιο νέας δίωξης.⁵¹

⁵¹ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1320-1325

Άρθρο 312

Περαιτέρω ανάκριση

Θεωρητική Ανάλυση

Οι περιπτώσεις που δικαιολογούν την έκδοση βουλεύματος για περαιτέρω ανάκριση.

Σύμφωνα με το άρθρο 312, η έκδοση βουλεύματος δικαιολογείται σε δύο περιπτώσεις: **α)** όταν κρίνεται απαραίτητη η διεξαγωγή ορισμένων ανακριτικών πράξεων και **β)** όταν θεωρείται απαραίτητη η απαγγελία κατηγορίας εναντίον ορισμένου προσώπου που σε βάρος του υπάρχουν υπόνοιες ότι ενέχεται για την πράξη για την οποία διεξάγεται η ανάκριση.

Η πρώτη περίπτωση συντρέχει όταν το συμβούλιο κρίνει ότι η υπόθεση δεν είναι ώριμη ούτε για παραπομπή ούτε για απαλλαγή του κατηγορουμένου και απαιτείται ο εμπλουτισμός των αποδεικτικών στοιχείων με την διεξαγωγή ορισμένων ανακριτικών πράξεων, όπως εξέταση νέων μαρτύρων ή συμπληρωματική κατάθεση των ήδη εξετασθέντων.

Ο Ανακριτής αποκτά τόσα δικαιώματα όσα είχε και πριν υποβληθεί η δικογραφία στο συμβούλιο, αλλά είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει και αυτά που αναφέρονται στο βούλευμα που διατάσσει την περαιτέρω ανάκριση. Αν ο ανακριτής επιστρέψει τη δικογραφία χωρίς να διενεργήσει τις ανακριτικές πράξεις που έχει διαταχθεί, το συμβούλιο δύναται **α)** να εμμένει στην προηγούμενή του κρίση για περαιτέρω ανάκριση, **β)** να διαμορφώσει την κρίση του για τη συνδρομή ή μη επαρκών ενδείξεων ενοχής για την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο και χωρίς τη διενέργεια τη σπουδαιότερης ανακριτικής πράξης και να προχωρήσει στην έκδοση οριστικού επί της ουσίας βουλεύματος.⁵²

Η δεύτερη περίπτωση συντρέχει όταν κατά την κρίση του συμβουλίου απ'τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτουν εναντίον συγκεκριμένου προσώπου υπόνοιες ότι ενέχεται στην πράξη για την οποία διενεργήθηκε η ανάκριση και κρίνεται απαραίτητη από τον ανακριτή η εις σε βάρος του απαγγελία της κατηγορίας.⁵³

Διενέργεια συμπληρωματικής προανακρίσεως από ανακριτικό υπάλληλο.

⁵² (Βλ. ΣυμβΕφΘες 1017/2003 ΠοινΔικ 2004,1362, ΣυμβΕφΑθ 1575/2004 Πλογ 2004,913).

⁵³ (Βλ. Α.Π 1593/1987 ΠοινΧρ 1988,248, Α.Π 501/1989 ΠοινΧρ 1989,979).

Όταν διατάσσεται περαιτέρω ανάκριση αυτή ενεργείται από τον ανακριτή, κατ'εξαίρεση δύναται να ενεργηθεί κατά την κρίση του συμβούλιου και από ανακριτικό υπάλληλο μόνο αν είχε προηγηθεί προανάκριση, σύμφωνα με το άρθρο 312 εδ. β Κ.Π.Δ. Ο ανακριτής δικαιούται να μην ενδώσει στην περαιτέρω ανάκριση αν επικαλεστεί ότι είναι αναρμόδιος.⁵⁴

Το συμβούλιο δύναται να διατάξει τη διενέργεια περαιτέρω ανακρίσεως είτε αυτεπαγγέλτως, είτε ικανοποιώντας αντίστοιχο αίτημα των διαδίκων (κατηγορούμενου – πολιτικού ενάγοντα). Το συμβούλιο δύναται να διατάξει περαιτέρω προανάκριση ακόμη κι όταν επί της υποθέσεως επιλαμβάνεται ως συμβούλιο της παραπομπής (518-519 Κ.Π.Δ), μετά την αναίρεση προηγούμενου βουλεύματος από τον Άρειο Πάγο.⁵⁵ Ομοίως την ίδια δυνατότητα έχει και το συμβούλιο εφετών επί της εφέσεως του κατηγορουμένου (478 Κ.Π.Δ) ή του εισαγγελέα εφετών (479 Κ.Π.Δ).

Για την επίλυση των διαφορών που ενδεχομένως θα προκύψουν στο στάδιο της περαιτέρω ανάκρισης, αρμόδιο είναι το συμβούλιο πλημμελειοδικών όπου υπηρετεί ο ενεργών τη συμπληρωματική ανάκριση ανακριτής.⁵⁶

Συμπληρωματική απολογία – Γνωστοποίηση πέρατος περαιτέρω ανακρίσεως.

Σύμφωνα με την νομολογία, στο στάδιο της περαιτέρω ανακρίσεως, δεν είναι υποχρεωτική η κλήση του κατηγορουμένου σε συμπληρωματική απολογία ή άλλη εξέταση, καθότι δεν επέρχεται καμία παραβίαση των υπερασπιστικών του δικαιωμάτων καθότι αυτά εξασφαλίζονται με την υποχρεωτική γνωστοποίηση του τυπικού πέρατος της ανακρίσεως κατ' άρθρο 308 παρ. 4 Κ.Π.Δ.⁵⁷ Εν αντιθέσει με την θεωρία που θεωρεί ότι η μη κλήση σε συμπληρωματική απολογία παραβιάζει το άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος, ήτοι το δικαίωμα ακροάσεως, εφόσον μετά την αρχική απολογία διενεργήθηκαν κι άλλες ανακριτικές πράξεις.

Το βούλευμα της περαιτέρω ανακρίσεως, ως μη οριστικό δεν δύναται να προσβληθεί από τον κατηγορούμενο με έφεση ή με αίτηση αναίρεσης⁵⁸ πλην του εισαγγελέα εφετών κατ' άρθρο 479 Κ.Π.Δ,

⁵⁴ (Βλ. ΣυμβΠλημΜεσολ 265/1956, ΠοινΧρ 1957,146).

⁵⁵ (Βλ. Α.Π 1281/1985 ΠοινΧρ 1986,272).

⁵⁶ (Βλ. ΣυμβΠλημΑθ 3031/1952 ΠοινΧρ 1952,521).

⁵⁷ (Βλ. Α.Π 84/1966 ΠοινΧρ 1966,66, Α.Π 2/1968 ΠοινΧρ 1968,160).

⁵⁸ (Βλ. Α.Π 429/1986 ΠοινΧρ 1986,639, Α.Π 621/1998 ΠοινΧρ 1993,63).

καθώς και σε αίτηση αναιρέσεως από τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου⁵⁹ κατ'άρθρο 483 παρ. 3 Κ.Π.Δ.⁶⁰

⁵⁹ (Βλ. Α.Π 192/1976 ΠοινΧρ 1976,632, Α.Π 755/1981 ΠοινΧρ 1982,48).

⁶⁰ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1326-1334

Άρθρο 313

Παραπομπή στο αρμόδιο δικαστήριο

Θεωρητική Ανάλυση

Ο χαρακτήρας και το περιεχόμενο των παραπεμπτικών βουλεύματων.

Το παραπεμπτικό βούλευμα είναι οριστικό βούλευμα, με το οποίο αποφασίζεται η παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο του αρμοδίου δικαστηρίου, όταν διαπιστώσει την ύπαρξη επαρκών ενδείξεων ενοχής που στηρίζουν την εναντίον του κατηγορία για την τέλεση ορισμένης πράξης.

Το παραπεμπτικό βούλευμα δεν συνιστά δικαστική απόφαση, δεν αποφαίνεται για την καταδίκη του κατηγορουμένου, αλλά στοχεύει στην προπαρασκευή της εισαγωγής της υπόθεσης στο ακροατήριο του αρμοδίου δικαστηρίου κατόπιν εκτιμήσεως του αποδεικτικού υλικού που συγκεντρώθηκε στο στάδιο της προδικασίας. Φέρει ένα προκριματικό χαρακτήρα στο βαθμό που με αυτό δεν επιβάλλονται ποινικές κυρώσεις εις βάρος του κατηγορουμένου. Μετά το αμετάκλητο του παραπεμπτικού βουλεύματος, κωλύεται τόσο η ανάκλησή του, όσο και η άσκηση ποινικής δίωξης, διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, προανάκρισης, κύριας ανάκρισης, έκδοσης νέου βουλεύματος, απευθείας κλήση παραπομπή για την αυτή πράξη.⁶¹

Η έννοια των επαρκών ενδείξεων ενοχής.

Σύμφωνα με τη νομολογία του Αρείου Πάγου, σοβαρές θεωρούνται οι ενδείξεις που πιθανολογούν είτε την ενοχή του κατηγορουμένου, είτε όταν προκύπτει με βεβαιότητα από το συλλέγων αποδεικτικό υλικό ότι το δικαστήριο πρέπει να επιληφθεί και να υποβάλλει στη δοκιμασία της επ' ακροατηρίου διαδικασίας τα πραγματικά περιστατικά στα οποία στηρίζονται οι ενδείξεις. Αντιθέτως, οι ενδείξεις δεν θεωρούνται σοβαρές, όταν κρινόμενες δεν πιθανολογούν σοβαρά την ενοχή του κατηγορουμένου και κλονίζονται από άλλα αποδεικτικά στοιχεία που είναι επαρκή για να οδηγήσουν το δικαστήριο σε απαλλαγή του κατηγορουμένου.^{62, 63}

⁶¹ (Βλ. Α.Π 213/1966 ΠοινΧρ 1966,412, Α.Π 5/1979 ΠοινΧρ 1979,350).

⁶² Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1335-1343

Σχετικά με την προσθήκη δευτέρου εδαφίου στο άρθρο 313 παρ. 1.

Σύμφωνα με την έκθεση αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων του ν. 4139/13, με την προσθήκη του δευτέρου εδαφίου στο άρθρο 313 παρ.1, σκοπείτε η αντιμετώπιση προβλημάτων που αφορούν σε καθυστερήσεις στην εκδίκαση υποθέσεων προσωρινής κράτησης κατηγορουμένων, οι οποίοι απολύονται λόγω παρέλευσης του ανωτάτου ορίου προσωρινής κράτησης, χωρίς να έχει εκδικασθεί η υπόθεσή τους.⁶⁴

⁶³ (βλ. Α.Π. Ολ 9/2001, ό.π., Α.Π 1907/2001 ΠοινΧρ 2002,652, Α.Π 290/2002 ΠοινΧρ 2002,922, Α.Π 353/2004 Πλογ 2004,386. Βλ. ακόμη για την έννοια των αποχρωσών ενδείξεων ενοχής Α.Π 26/1989 ΠοινΧρ 1989,652).

⁶⁴ <http://www.hellenicparliament.gr/> Έκθεση αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων του ν. 4139/13 – Νόμος περί εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες διατάξεις.

Άρθρο 314

Αποστολή των εγγράφων

Θεωρητική Ανάλυση

Σύμφωνα με το άρθρο 27 παρ. 2 Κ.Π.Δ. σε περίπτωση που αποφασιστεί η παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο από το δικαστικό συμβούλιο, τα έγγραφα της δικογραφίας αποστέλλονται αντίστοιχα στον εισαγγελέα του δικαστηρίου, στον δημόσιο κατήγορο ή στον πταισματοδίκη. Ακολουθώς επιδίδεται το βούλευμα στους διαδίκους με φροντίδα του εισαγγελέα. Απ'το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 321 & 314 εδ. β'Κ.Π.Δ, αναφορικά με την κλήση για εμφάνιση ενώπιον του δικαστηρίου παρατηρούνται τα κάτωθι: α) Η κλήση επί ποινής ακυρότητας πρέπει να μνημονεύει το σχετικό παραπεμπτικό βούλευμα. β) Η κλήση είναι άκυρη όταν το παραπεμπτικό βούλευμα δεν περιέχει ακριβή καθορισμό της πράξεως ή μνεία του εφαρμοζόμενου άρθρου του ποινικού νόμου. γ) Η μη προεπίδοση του βουλεύματος προκαλεί σχετική ακυρότητα της κλήσεως. δ) Αναφορικά με το εάν απαιτείται η επίδοση ολόκληρου του βουλεύματος ή αρκεί και η επίδοση αποσπάσματος αυτού, έχουν αναπτυχθεί διάφορες απόψεις. Με αμετάκλητο βούλευμα ορίζει η διάταξη 314 εδ. β'Κ.Π.Δ, ο κατηγορούμενος καλείται στο ακροατήριο σύμφωνα με το άρθρο 321. Το ερώτημα που ανακύπτει είναι σε περίπτωση τυχόν παραβίασης ποιες οι συνέπειες της. α) Αν πριν το βούλευμα καταστεί αμετάκλητο συζητηθεί ενώπιον ακροατηρίου η υπόθεση, το δικαστήριο υποπίπτει σε θετική υπέρβαση εξουσίας και η απόφασή του είναι αναιρετέα κατ'άρθρο 510 παρ.1 στοιχ.η του Κ.Π.Δ, καθότι μόνο η αμετάκλητη παραπομπή στο ακροατήριο παρέχει στο δικαστήριο την δικαιοδοσία εκδικάσεως μιας υπόθεσης.⁶⁵ β) Αν στον κατηγορούμενο επιδοθεί μόνο η κλήση προς εμφάνιση, χωρίς αυτή να συνοδεύεται και με το παραπεμπτικό βούλευμα, από τον συνδυασμό των άρθρων 314 εδ.β, 319 παρ.5 εδ.β', 320 παρ.1 & 321 παρ.2 & 5 Κ.Π.Δ, προκαλείται σχετική ακυρότητα της κλήσεως.⁶⁶ γ) Διαφορετικές απόψεις έχουν εκφραστεί αναφορικά με την περίπτωση που η μη επίδοση της κλήσεως στον κατηγορούμενο, γίνεται πριν το βούλευμα καταστεί αμετάκλητο και η συζήτηση της υποθέσεως λαμβάνει χώρα μετά το αμετάκλητο του βουλεύματος. Κατά την επικρατούσα άποψη της νομολογίας του Αρείου Πάγου, παράγεται σχετική ακυρότητα, διότι ναι μεν στην διάταξη του άρθρου 314 δεν απαγγέλλεται κανενός είδους ακυρότητα, πλην όμως οι

⁶⁵ (Βλ. Α.Π 1314/1984 ΠοινΧρ 1985,333).

⁶⁶ (Βλ. Α.Π 55/1953 ΠοινΧρ 1953,187, Α.Π 81/1954 ΠοινΧρ 1954,222).

διατάξεις των άρθρων 314 εδ. β & 321 εντάσσονται σε μια διαδικαστική ενότητα, έτσι ώστε η έννοια του παραπεμπτικού βουλεύματος, να συνεχίζεται με τον αμετάκλητο χαρακτήρα του και από την άποψη αυτή, η μη τήρηση αυτής της προϋπόθεσης να συνεπάγεται την ακυρότητα της παρ. 4 του άρθρου 321 Κ.Π.Δ.^{67 68},

Σχετικά με την προσθήκη τρίτου εδαφίου στο άρθρο 314 παρ. 1.

Σύμφωνα με την έκθεση αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων του ν. 4139/13, με την προσθήκη του τρίτου εδαφίου στο άρθρο 314 παρ.1, σκοπεύετε η αντιμετώπιση προβλημάτων που αφορούν σε καθυστερήσεις στην εκδίκαση υποθέσεων προσωρινής κράτησης κατηγορουμένων, οι οποίοι απολύονται λόγω παρέλευσης του ανωτάτου ορίου προσωρινής κράτησης, χωρίς να έχει εκδικασθεί η υπόθεσή τους.⁶⁹

⁶⁷ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1343-1347

⁶⁸ (Βλ. Α.Π 360/2001 ΠοινΔικ 2001,598, Α.Π 1668/2002 Αρμ 2002, 1844).

⁶⁹ <http://www.hellenicparliament.gr/> Έκθεση αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων του ν. 4139/13 – Νόμος περί εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες διατάξεις.

Άρθρο 315

Προσωρινή κράτηση και περιοριστικοί όροι

Θεωρητική Ανάλυση

Απόφαση του συμβουλίου για τη συνέχιση ή μη της προσωρινής κράτησης και τη διατήρηση ή μη των περιοριστικών όρων (315 παρ.1 Κ.Π.Δ).

Το συμβούλιο σε περίπτωση έκδοσης οριστικού βουλεύματος επί της κατηγορίας, αποφασίζει για την απόλυση ή τη συνέχιση της προσωρινής κράτησης του κατηγορουμένου, περατώνοντας έτσι ουσιαστικά τη διενεργηθείσα κύρια ανάκριση.⁷⁰

Αν το συμβούλιο αντί για οριστικό βούλευμα, εκδώσει παρεμπίπτον, τότε θα πρέπει να αναζητηθεί η οδός μεταβολής του καθεστώτος προσωρινής κράτησης, είτε κατόπιν αιτήσεως του κατηγορουμένου είτε αυτεπαγγέλτως. Αν το συμβούλιο προβεί σε διόρθωση του νομικού χαρακτηρισμού της πράξεως και απ'αυτή βάση του νέου χαρακτηρισμού της δεν επιτρέπεται η προσωρινή κράτηση, τότε ο προσωρινά κρατούμενος απολύεται. Αν όμως με τον νέο χαρακτηρισμό της πράξης η προσωρινή κράτηση συγχωρείτε, η κρατούσα άποψη τόσο της νομολογίας όσο και της θεωρίας, δέχεται ότι το συμβούλιο έχει τη δυνατότητα να διατάξει μόνο τη συνέχιση της διάρκειας της προσωρινής κράτησης και όχι και την ισχύ του σχετικού εντάλματος του ανακριτή. Σ'αυτή την περίπτωση, ο κατηγορούμενος θεωρείται ότι κρατείται πλέον δυνάμει του παραπεμπτικού βουλεύματος του συμβουλίου (Α.Π. 469/1990).

Επί μεταβολής του νομικού χαρακτηρισμού της πράξης.

Σε περίπτωση που το συμβούλιο προβεί σε διόρθωση του νομικού χαρακτηρισμού της πράξης, ο προσωρινά κρατούμενος απολύεται όταν δεν επιτρέπεται προσωρινή κράτηση με βάση το νέο χαρακτηρισμό που προσδώθηκε στην πράξη. Αν όμως και με βάση το νέο χαρακτηρισμό, συγχωρείται η προσωρινή κράτηση, τόσο η κρατούσα νομολογία, όσο και η θεωρία δέχονται ότι το συμβούλιο έχει τη δυνατότητα να διατάξει μόνο τη συνέχιση της διάρκειας της προσωρινής κράτησης και όχι και της ισχύος του σχετικού εντάλματος του ανακριτή. Σε αυτή την περίπτωση, ο κατηγορούμενος

⁷⁰ (Βλ. ΠλημΛιβ 1/2002 ΠοινΧρ 2003,950).

θεωρείται ότι κρατείται πλέον δυνάμει του παραπεμπτικού βουλεύματος του συμβουλίου.⁷¹

Το νομοθετικό κενό της παρ. 1 του άρθρου 315 Κ.Π.Δ ως προς τους περιοριστικούς όρους και η κάλυψη του με τον ν. 3904/2010.

Πριν το άρθρο 315 παρ.1 Κ.Π.Δ τροποποιηθεί με τη διάταξη του άρθρου 19 του ν.3914/2010, μιλούσε μόνο για απόλυση και συνέχιση της προσωρινής κράτησης, παραλείποντας οποιαδήποτε αναφορά στους περιοριστικούς όρους.

Το εν λόγω νομοθετικό κενό καλύφθηκε με τον ως άνω νόμο, ο οποίος αντικατέστησε την παρ.1 του άρθρου 315, έτσι ώστε να προβλέπεται ρητώς η εξουσία του συμβουλίου να αποφασίζει και για τη διατήρηση ή μη της ισχύος των επιβληθέντων περιοριστικών όρων και όχι μόνο για την απόλυση ή την συνέχιση του προσωρινά κρατούμενου κατηγορουμένου.⁷²

Αρμοδιότητα για τη συνέχιση ή μη της προσωρινής κράτησης και τη διατήρηση ή μη των περιοριστικών όρων όταν η παραπομπή γίνεται με απευθείας κλήση.

Το ερώτημα που ανακύπτει είναι ποιο όργανο είναι αρμόδιο για την εφαρμογή των άρθρων 315 παρ.2 Κ.Π.Δ, όταν η κύρια ανάκριση περατώνεται ουσιαστικά με απευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο (άρθρο 308 παρ.3 εδ. α'Κ.Π.Δ). Η απάντηση προκύπτει ανάλογα με το αν η απευθείας κλήση αφορά πλημμέλημα ή κακούργημα. Συγκεκριμένα: **α)** Αν η απευθείας κλήση αφορά πλημμέλημα, σύμφωνα με την κρατούσα άποψη τόσο στη νομολογία όσο και στη θεωρία, δέχεται ότι αρμόδιο για τη συνέχιση ή άρση, ή αντικατάσταση της προσωρινής κράτησης ή τη διατήρηση ή άρση ή αντικατάσταση των περιοριστικών όρων, καθώς και για την διατήρηση ή την κατάργηση της ισχύος του εκδοθέντος και μη εκτελεσθέντος εντάλματος σύλληψης είναι ενόψει του νομοθετικού κενού το δικαστικό συμβούλιο, κατ'ανάλογη εφαρμογή των παρ. 1 & 2 του άρθρου 315 Κ.Π.Δ.⁷³ **β)** Επί της απευθείας κλήσης του κατηγορουμένου για κακούργημα με το άρθρο 16 του ν. 3904/2010, προστέθηκε η διάταξη του άρθρου 308^A Κ.Π.Δ και προβλέπει ειδικότερα στην παρ. 4 του εν λόγω άρθρου ότι στις περιπτώσεις που η απευθείας κλήση αφορά τα κακούργηματα των νόμων 2168/93,

⁷¹ (Βλ. Α.Π 469/1990 ΠοινΧρ 1990,1149, ΕφΠειρ 146/1999 Νοβ 1999,1190).

⁷² (Βλ. Εφαθ 2147/1991 ΕλλΔνη 1992,232, ΣυμβΕφΘες 520/1995 Υπερ 1996,1142).

⁷³ (Βλ. Α.Π 648/1962 ΠοινΧρ 1962,451).

2523/97, 3386/05, 2960/01 και 3459/06, του εμπρησμού δασών και των άρθρων 374 και 380 Π.Κ, για τη διάρκεια της ισχύος του εντάλματος σύλληψης και για τη διατήρηση ή όχι της προσωρινής κράτησης ή των περιοριστικών όρων, αποφαινεται με διάταξή του, εναντίον της οποίας δεν χωρεί προσφυγή, ο πρόεδρος εφετών.

Απόφαση του συμβουλίου για την κατάργηση ή τη διατήρηση της ισχύος του μη εκτελεσθέντος εντάλματος σύλληψεως και την προσωρινή κράτηση σε περίπτωση σύλληψεως του κατηγορουμένου (315 παρ.2 Κ.Π.Δ).

Από την ως άνω διάταξη προκύπτει ότι αν εναντίον του κατηγορουμένου έχει εκδοθεί ένταλμα σύλληψης και αυτός διέφυγε, το συμβούλιο αποφασίζοντας την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, διατάσσει ταυτόχρονα τη διατήρηση της ισχύος του εντάλματος σύλληψης, καθώς και την προσωρινή του κράτηση στην περίπτωση που θα συλληφθεί. Αν είναι απαλλακτικό το βούλευμα, διατάσσεται η κατάργηση της ισχύος του εντάλματος, εξαιτίας της φυγοδικίας του, οδηγεί καταρχήν στη διατήρηση της ισχύος του εντάλματος σύλληψεως.

Αν το συμβούλιο παραλείψει να διατάξει την προσωρινή κράτηση και διατάξει μόνο τη διατήρηση της ισχύος του εντάλματος σύλληψης, σε περίπτωση σύλληψης του κατηγορουμένου, τότε η κράτησή του δεν είναι δυνατή και θα πρέπει να συμπληρωθεί κατ'άρθρο 145 Κ.Π.Δ το παραπεμπτικό για πλημμέλημα βούλευμα, είτε να αναθεωρηθεί η κατηγορία κατ'άρθρο 317 παρ.2 Κ.Π.Δ, αν η παραπομπή αφορά κακούργημα.

Απόφαση του συμβουλίου για το πρώτον σύλληψη και προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου (315 παρ.3 Κ.Π.Δ).

Στην παρ. 3 του άρθρου 315 Κ.Π.Δ, προβλέπεται η για πρώτη φορά δυνατότητα του συμβουλίου να διατάξει τη σύλληψη και προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου όταν τον παραπέμπει στο ακροατήριο του αρμοδίου δικαστηρίου. Απαραίτητη προϋπόθεση να συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 282 Κ.Π.Δ.

Εφαρμογή της παρ. 3 στους περιοριστικούς όρους.

Με το άρθρο 19 παρ. 3 του ν. 3904/2010, αντικαταστάθηκε η παρ.3 του άρθρου 315 Κ.Π.Δ, προβλέποντας ρητά την εξουσία του συμβουλίου, όχι μόνο να διατάσσει τη σύλληψη και προσωρινή

κράτηση του παραπεμπόμενου κατηγορουμένου, αλλά και να επιβάλλει για πρώτη φορά περιοριστικούς όρους.^{74 75}

⁷⁴ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1347-1356

⁷⁵ (Βλ. ΕφΝαυπλ 2/1990 Αρμ 1990,54 , ΕφΘες 3/1998 ΠοινΔικ 1998,782).

Άρθρο 176

Κήρυξη της ακυρότητας. Επανάληψη των άκυρων πράξεων

Θεωρητική Ανάλυση

Τρόπος πρότασης ακυροτήτων.

Οι ακυρότητες (απόλυτες και σχετικές) προτείνονται με **α)** αυτοτελή αίτηση που απευθύνεται στο δικαστικό συμβούλιο, αν έλαβαν χώρα στην προδικασία ή στο αρμόδιο δικαστήριο που επιλαμβάνεται την εκδίκαση της κατηγορίας, **β)** με ένδικο μέσο ως ειδικός λόγος άσκησης αυτού (Α.Π 675/2005), **γ)** και με προσφυγή του άρθρου 322, για τις ακυρότητες της προδικασίας, υπό την προϋπόθεση ότι συναρτώνται με τη βασιμότητα της παραπομπής του κατηγορουμένου.⁷⁶

Επανάληψη των άκυρων πράξεων δύναται να διαταχθεί από το κηρύσσον την ακυρότητα Δικαστικό Συμβούλιο ή ο Δικαστήριο συγχρόνως, αν κρίνουν αυτές εφικτές και αναγκαίες.

Επιπλέον, την άκυρη πράξη οφείλει να επαναλάβει και ο ενεργήσας αυτήν όταν αντιληφθεί την ακυρότητα, είτε είναι Δικαστής, εισαγγελέας, ανακριτικό όργανο κλπ και εφόσον δύναται να επαναληφθεί, π.χ δεν έληξε το στάδιο της ενέργειας αυτού στην ποινική διαδικασία και υφίστανται οι πραγματικές προϋποθέσεις διεξαγωγής της πράξης.⁷⁷

Η αυτοπρόσωπη εμφάνιση δεν προβλέπεται ενώπιον του Δικαστικού Συμβουλίου κατά τη συζήτηση προσφυγής για κήρυξη ακυρότητας πράξεων κατά το άρθρο 176.⁷⁸

⁷⁶ (Βλ. Α.Π Ολ 1/2008 ΠοινΧρ 2008,305)

⁷⁷ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 706-708

⁷⁸ (Βλ. ΣυμβΠλημΘες 42/2007 ΠοινΔικ 2007,164).

Άρθρο 253^A παρ.3

«Ειδικές ανακριτικές πράξεις επί ορισμένων εγκλημάτων»

Θεωρητική Ανάλυση

Μέχρι την θέσπιση του οικείου άρθρου ανακριτικές πράξεις – έρευνες δεν είχαν τα ουσιαστικά αποτελέσματα που θα ανέμενε κανείς αναφορικά με την καταπολέμηση ενός ποινικού φαινομένου, όπως είναι το οργανωμένο έγκλημα. Έτσι η χώρα μας θέτοντας την υπογραφή της στη Διεθνή Σύμβαση του Ο.Η.Ε. το 2000 στο Παλέρμο της Ιταλίας, συναίνεσε στην ανάγκη ενσωμάτωσης ειδικών ανακριτικών τεχνικών για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, αφού με το ά. 20 της Σύμβασης αυτής υπαγορεύεται η ανάγκη λήψεως μέτρων από τα συμβαλλόμενα κράτη για εξασφάλιση της δυνατότητας διεξαγωγής ελεγχόμενων μεταφορών (controlling delivery), ηλεκτρονικής επιτήρησης (electronic surveillance) και κεκαλυμμένης ανακριτικής δραστηριότητας (undercover operations). Έτσι, με το άρθρο 6 του Νόμου 2928 / 2001 εισάγεται στον Ελληνικό Κώδικα Ποινικής Δικονομίας το άρθρο 253 Α.

Προκειμένου να αντιμετωπιστεί το οργανωμένο έγκλημα, ο νομοθέτης δεν δίστασε να προβεί και σε επιπλέον ρυθμίσεις πέραν αυτών που υπαγόρευε το άρθρο 20 της ως άνω σύμβασης, ήτοι της άρσεως απορρήτου και του συνδυασμού δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Έτσι στο άρθρο 253^A προβλέπονται μυστικές ανακριτικές πράξεις. Για την εν λόγω ρύθμιση που υπό προϋποθέσεις μπορεί να βλάψει τα θεμελιώδη δικαιώματα, χαρακτηριστική είναι η δήλωση του τότε υπουργού Δικαιοσύνης κ. Σταθόπουλου «[με αυτήν την νομοθετική ρύθμιση]...θέλουμε να δείξουμε ότι δεν εισάγουμε καινούριους τρόπους έρευνας που δεν τους γνωρίζει η νομοθεσία μας, απλώς επεκτείνουμε και στο οργανωμένο έγκλημα ήδη προβλεπόμενους τρόπους»

Οι ανακριτικές πράξεις του άρθρου 253 Α είναι μυστικές και προβλέπονται για δικονομικούς και εγκληματικούς σκοπούς, ενεργούνται μόνο για τις αξιόποινες πράξεις των παραγράφων 1&2 του άρθρου 187 και 187 Α του Π.Κ και με σαφή απόκλιση των αρχών της εσωτερικής δημοσιότητας και της έγγραφης διαδικασίας στο στάδιο της προδικασίας σε σχέση με τις άλλες ανακριτικές πράξεις που δεν είναι μυστικές.

Στόχος του ποινικού δικαίου με την ως άνω ρύθμιση είναι κυρίως η πρόληψη των εγκλημάτων κι όχι η καταστολή αυτών.

ΕΚΔΟΣΗ ΕΙΔΙΚΑ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΟΥ ΒΟΥΛΕΥΜΑΤΟΣ (άρθρο 253 Α παρ. 3 ΚΠΔ)

Σύμφωνα με την παρ. 3 προκειμένου για να διαταχθεί η διενέργεια κάποιας από τις ειδικές ανακριτικές πράξεις απαιτείται έκδοση βουλεύματος του δικαστικού συμβουλίου ειδικά αιτιολογημένου ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα. Έτσι, το δικαστικό συμβούλιο επιφορτίζεται με τον ρόλο του θεματοφύλακα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και ελέγχου της σωρευτικής συνδρομής των προϋποθέσεων για τη διενέργεια των ειδικών ανακριτικών πράξεων.

Ο Δικαστής είναι σε μεγάλο βαθμό εξαρτημένος από την πληροφόρηση, τα τεχνικά στοιχεία και τα εγκληματολογικά δεδομένα που παρουσιάζουν οι αστυνομικές αρχές και άρα η εξεύρεση επιχειρηματολογίας αντίθετης στην πρόγνωση που γίνεται για τη δικαιολόγηση της επιβολής του μέτρου είναι αν όχι αδύνατη, τουλάχιστον δυσχερής. Πάντως οι εγγυήσεις που εξ αρχής επιδιώκονται με την παρούσα διάταξη αναπτύσσονται επαρκώς όταν το βούλευμα φέρει τα στοιχεία που ο συνταγματικός και κοινός νομοθέτης όρισαν. Έτσι, πρέπει αυτό να περιλαμβάνει υποχρεωτικά μνεία: **α)** της αξιόποινης πράξης για τη διαλεύκανση της οποίας διατάσσεται η ανακριτική πράξη, **β)** της συνδρομής των σοβαρών ενδείξεων στο πρόσωπο σε βάρος του οποίου θα διεξαχθεί η ανακριτική πράξη, **γ)** του σκοπού επέμβασης, **δ)** της αναγκαιότητας λήψης του μέτρου, **ε)** του απολύτως αναγκαίου χρονικού διαστήματος που απαιτείται για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, και **στ)** του κύκλου των προσώπων σε βάρος των οποίων θα διεξαχθούν οι επιλεγείσες ειδικές ανακριτικές πράξεις. Αυτό που ισχύει σε κάθε περίπτωση και συναγόμενο ερμηνευτικά από την όλη διαδικασία και τη φύση των ειδικών ανακριτικών πράξεων είναι πως το βούλευμα του δικαστικού συμβουλίου πρέπει να εκδίδεται εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος από την εισαγωγή του ζητήματος σ' αυτό. Όσον αφορά στην έννοια της αυτοδίκαιης παύσης της διάταξης, αυτή είναι αναδρομική, πράγμα που σημαίνει ότι ειδικές ανακριτικές πράξεις που διενεργήθηκαν σε εκτέλεση της διάταξης είναι παράνομες και κηρύσσονται άκυρες με παραπέρα συνέπεια να μην μπορούν να αξιοποιηθούν αποδεικτικά.

Αυτονόητο είναι τέλος πως στη σύνθεση του δικαστικού συμβουλίου δεν συμμετέχει το πρόσωπο που εξέδωσε τη διάταξη για τη διενέργεια

των ειδικών ανακριτικών πράξεων, ενώ απαγορευμένη είναι και η συμμετοχή του κατηγορουμένου σ' αυτό ή σε κάθε περίπτωση του προσώπου σε βάρος του οποίου θα διεξαχθούν οι ειδικές ανακριτικές πράξεις, λόγω της μυστικότητας διεξαγωγής τους.⁷⁹

ΔΙΑΤΑΞΗ ΑΠΟ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ή ΑΝΑΚΡΙΤΗ ΣΕ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ (ΑΡΘΡΟ 253 Α παρ. 3 εδάφια β, γ και δ ΚΠΔ).

Στην παρ. 3 του οικείου άρθρου δίδεται η δυνατότητα διατάξεως διενέργειας των ειδικών ανακριτικών πράξεων, κατά απόκλιση της απαίτησης βουλεύματος ειδικά αιτιολογημένου, από τον εισαγγελέα ή τον ανακριτή. Προκειμένου όμως η διάταξη αυτή να χαιρεί ισχύος θα πρέπει αυτή να επιβάλλεται από τη συνδρομή εξαιρετικά επειγουσών περιστάσεων. Έτσι, στην περίπτωση που εξετάζουμε στο παρόν κεφάλαιο, εισάγοντας ως προϋπόθεση της διάταξης από τον εισαγγελέα ή ανακριτή το «εξαιρετικά επείγων» είναι βέβαιο πως απαιτεί τη συνδρομή του υψηλότερου βαθμού κλιμάκωσης του επείγοντος.. Σε κάθε περίπτωση πάντως, για να έχει ισχύ η διάταξη διενέργειας ειδικών ανακριτικών πράξεων από εισαγγελέα ή ανακριτή απαιτείται η εισαγωγή του ζητήματος στο αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο μέσα σε προθεσμία τριών ημερών. Η προθεσμία αυτή συναρτάται με το χρόνο που δίδεται στον εισαγγελέα ή τον ανακριτή να φέρει το θέμα ενώπιον του δικαστικού συμβουλίου και όχι να εκδοθεί και το βούλευμα. Για την τελευταία περίπτωση δεν προβλέπεται κάποια δικονομική κύρωση αν παρέλθει διάστημα από την εισαγωγή του ζητήματος έως την έκδοση βουλεύματος, πρόβλεψη που ελλείπει από το νομοθετικό κείμενο, καθώς είναι δεδομένες οι βλαπτικές συνέπειες των ειδικών ανακριτικών πράξεων σε θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα, αλλά η μη πρόβλεψη προσδίδει χαρακτήρα αστάθειας και διάβρωσης του δικονομικού συστήματος προκαλώντας ανασφάλεια δικαίου. Πρόβλεψη δεν υπάρχει και για την περίπτωση που τελικά είτε ο εισαγγελέας δεν εισάγει εντός της προθεσμίας το θέμα στο δικαστικό συμβούλιο, είτε αν το εισάγει δεν γίνει δεκτό το αίτημα, ποιά η τύχη όσων στοιχείων συνελέγησαν κατά το χρονικό αυτό διάστημα.⁸⁰

⁷⁹ <http://repo.lib.duth.gr/jspui/bitstream/123456789/10673/1/> - Διπλωματική Εργασία – Ειδικές Ανακριτικές Πράξεις – Άρθρο 253 Α – Τσιτλακίδου Ευανθία.

⁸⁰ <http://repo.lib.duth.gr/jspui/bitstream/123456789/10673/1/> - Διπλωματική Εργασία – Ειδικές Ανακριτικές Πράξεις – Άρθρο 253 Α – Τσιτλακίδου Ευανθία.

Κεφάλαιο Β΄

Άρθρο 316

Σύνθεση και διαδικασία

Θεωρητική Ανάλυση.

Ως προς τη διαδικασία ενώπιον του συμβουλίου εφετών ισχύουν και εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 306, 309 επ. Κ.Π.Δ, όπως και για το συμβούλιο πλημμελειοδικών.⁸¹

Το συμβούλιο εφετών συνέρχεται και συνεδριάζει κατόπιν εγγράφου προτάσεως του εισαγγελέως εφετών σε ημέρα και ώρα που ορίζεται από τον πρόεδρο αυτού. Η απόφαση ονομάζεται βούλευμα και βεβαιώνεται σε πρόχειρο σημείωμα επάνω στην πρόταση του εισαγγελέα, χρονολογείται και υπογράφεται από τους δικαστές που μετείχαν στη διάσκεψη.⁸²

Το βούλευμα εφόσον καθαρογραφεί, υπογράφεται από τον πρόεδρο και τον γραμματέα κατ'άρθρο 142 παρ.2 Κ.Π.Δ, οπότε και κρίνεται ότι έχει εκδοθεί οριστικά.⁸³

Νέα έγγραφα προς το συμβούλιο εφετών, έχουν δικαίωμα οι διάδικοι να υποβάλλουν το αργότερο μέχρι τούτο να λάβει την απόφασή του.

Κατ'άρθρο 16 παρ.2 εδ.β' Κ.Π.Δ, οι διάδικοι δικαιούνται να πληροφορηθούν τα της συνθέσεως του συμβουλίου εφετών απ'τη στιγμή που ο εισαγγελέας υποβάλλει σ'αυτό την πρότασή του, γεγονός που οδηγεί σε κάμψη της μυστικότητας των δικαστικών συμβουλίων.⁸⁴

⁸¹ (Βλ. Α.Π. 576/1989 ΠοινΧρ Μ'52, Α.Π 1607/1985 ΠοινΧρ ΛΣΤ', 325).

⁸² (Βλ. Α.Π 1847/2008 ΠοινΧρ ΝΘ', 725).

⁸³ (Βλ. ΣυμβΕΦΑθ 1/1978 ΠοινΧρ ΚΗ', 351).

⁸⁴ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1357-1362

Άρθρο 317

Αρμοδιότητα

Θεωρητική Ανάλυση

Το εν λόγω συμβούλιο λειτουργεί ως δευτεροβάθμιο συμβούλιο, ως δευτεροβάθμιο όργανο, ως συμβούλιο πρώτου και τελευταίου βαθμού, καθώς και ως πρωτοβάθμιο συμβούλιο ανάκρισης και έχει αρμοδιότητα να κρίνει επί των ασκηθεισών εφέσεων κατά βουλευμάτων του συμβουλίου πλημμελειοδικών λειτουργώντας ως δευτεροβάθμιο συμβούλιο στις περιπτώσεις των άρθρων 302 παρ.3, 303 παρ.1 & 2, 310 παρ.2 και 478 – 479 Κ.Π.Δ.

Ως δευτεροβάθμιο όργανο στις περιπτώσεις που ορίζει ο Κ.Π.Δ και οι ειδικοί ποινικοί νόμοι, ασχέτως ασκηθείσας εφέσεως, όπως λ.χ στην περίπτωση αναθεώρησης της κατηγορίας κατ'άρθρο 317 παρ. 1β, 2 Κ.Π.Δ.

Σε πρώτο και τελευταίο βαθμό σε υποθέσεις επί των περιπτώσεων των άρθρων 29 παρ.3, 125, 137 παρ.1β, 291,308 παρ.1, 311 παρ.2, 322 παρ.3, 448, 528 παρ.1 & 532 παρ.1 Κ.Π.Δ.

Τέλος, ως πρωτοβάθμιο συμβούλιο κρίνει επί των αναφυομένων ζητημάτων της ανάκρισης όταν αυτή διενεργείται από εφέτη ανακριτή.

Κατά των βουλευμάτων του συμβουλίου πλημμελειοδικών προβλέπεται η άσκηση από τους διαδίκους και τον εισαγγελέα, των ένδικων μέσων σύμφωνα με το Κ.Π.Δ. Με την έφεση κατά του βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών, η υπόθεση οδηγείται ενώπιον του συμβουλίου εφετών για ολική, ουσιαστική και νομική επανάκριση.^{85 86}

Το σύστημα των ένδικων μέσων τροποποιήθηκε σημαντικά με την ψήφιση του ν. 3904/2010. Συγκεκριμένα, στον κατηγορούμενο πλέον αναγνωρίζεται μόνο το δικαίωμα εφέσεως κατά του βουλεύματος και μόνο για δύο λόγους, ήτοι, **α)** την απόλυτη ακυρότητα και **β)** την εσφαλμένη ερμηνεία ή εφαρμογή ουσιαστικής ποινικής διάταξης.

⁸⁵ (Βλ. Α.Π 1151/2006 ΠοινΧρ ΝΖ', 33).

⁸⁶ (Βλ.ΣυμβΕφευβ 46/2016 όπου έκανε δεκτή την πρόταση του εισαγγελέα περί παραπομπής του κατηγορουμένου στο ακροατήριο και διατήρησε την ισχύ του εντάλματος προσωρινής κράτησης της Ανακρίτριας και τη συνέχιση της προσωρινής κράτησης του κατηγορουμένου, μέχρι την οριστική εκδίκαση των εναντίον του κατηγοριών.

Παρέμεινε όμως το δικαίωμα του εισαγγελέα εφετών να ασκεί έφεση και του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου να ασκεί αναίρεση κατά οποιουδήποτε βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών.

Ως δευτεροβάθμιο όργανο, το συμβούλιο εφετών, χωρίς την άσκηση εφέσεως επιλαμβάνεται στις κάτωθι περιπτώσεις: Στην περίπτωση της θεώρησης της κατηγορίας κατ'άρθρο 317 παρ.1β,2 Κ.Π.Δ, για την επικύρωση του απαλλακτικού βουλεύματος της επί λαθρεμπορία κατηγορίας, στην περίπτωση του άρθρου 185 Κ.Π.Δ περί επικύρωσης ή μεταρρύθμισης του πίνακα πραγματογνωμόνων και σε περίπτωση προσφυγής του κατηγορουμένου κατά του βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών που εκδίδεται επί της αίτησης του ανακριτή για άρση της προσωρινής κράτησης κατ'άρθρο 286 παρ.1β Κ.Π.Δ.

Σύμφωνα με το άρθρο 314 Κ.Π.Δ, όταν η υπόθεση παραπέμπεται στο ακροατήριο του Μικτού Ορκωτού Δικαστηρίου ή του Τριμελούς Εφετείου κακουργημάτων κατόπιν οριστικού βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών, τα έγγραφα (ολόκληρη η δικογραφία) αποστέλλονται στον εισαγγελέα εφετών, ο οποίος αφού διαπιστώσει ότι κατά του βουλεύματος δεν ασκήθηκε έφεση, μέσα σε τρεις ημέρες ελέγχει την κατηγορία. Απαραίτητη προϋπόθεση επομένως της εν λόγω αρμοδιότητας είναι να μην έχει ασκηθεί εμπροθέσμως έφεση κατά του βουλεύματος, είτε από τον κατηγορούμενο, είτε από τον εισαγγελέα εφετών κατ'άρθρο 478, 479 Κ.Π.Δ.

Θεώρηση της κατηγορίας γίνεται μόνο όταν ο κατηγορούμενος έχει παραπεμφθεί σε δίκη για κακούργημα και όχι για πλημμέλημα ή αν απαλλαγεί της κατηγορίας δια του βουλεύματος.

Σκοπός της θεώρησης είναι να διορθώσει και να θεραπεύσει κάθε ατέλεια ή πλημμέλεια ή αταξία του πρωτοδίκου βουλεύματος, είτε ουσιαστική είτε δικονομική.

Η τριήμερη προθεσμία για θεώρηση της κατηγορίας είναι ενδεικτική και όχι ανατρεπτική.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 172 παρ.4 του ν. 2960/01 «Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας» αν αποφανθεί το συμβούλιο πλημμελειοδικών ότι δεν υπάρχει λόγος για κατηγορία, το βούλευμα εντός 10 ημερών από την έκδοσή του από τον εισαγγελέα εφετών, εισάγεται για επικύρωση ή μεταρρύθμιση στο συμβούλιο εφετών, το οποίο σύμφωνα με τα οριζόμενα του κώδικα ποινικής δικονομίας, οφείλει εντός 10 ημερών να αποφανθεί.

Το συμβούλιο εφετών, όταν κρίνει επί της ουσίας την κατηγορία, αποφασίζει σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Π.Δ, σε πρώτο και τελευταίο βαθμό στις κάτωθι περιπτώσεις: α) Κατ'άρθρο 29 παρ.3 Κ.Π.Δ, όταν μετά το πέρας της ανακρίσεως από εφέτη ανακριτή, κατόπιν ορισμού της ολομέλειας εφετών, αποφασίζει για την κατηγορία σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, β) στην περίπτωση του άρθρου 125 Κ.Π.Δ, όταν αποφασίζει να αναθέσει την ανάκριση και την απόφαση σε άλλο αρμόδιο δικαστήριο, όταν τα δικαστήρια ή οι ανακριτικοί υπάλληλοι που είναι αρμόδια -οι είναι περισσότερα-οι του ενός κατά τις διακρίσεις του άρθρου 132, γ) Όταν αποφασίζει για τον κανονισμό αρμοδιότητας κατ'άρθρο 137 παρ.1β'Κ.Π.Δ, δ) Στην περίπτωση του άρθρου 308 παρ.1γ,δ Κ.Π.Δ, ε) στην περίπτωση του άρθρου 311 παρ.2 όταν δίνεται άδεια για νέα δίωξη επί διώξεως που έπαυσε προσωρινά είτε με βούλευμα του συμβουλίου εφετών, είτε του συμβουλίου πλημμελειοδικών που επικυρώθηκε με βούλευμα του συμβουλίου εφετών, αυτή την άδεια την παρέχει το συμβούλιο εφετών και μετά τη γενομένη ανάκριση, το συμβούλιο εφετών αποφασίζει κατ'ουσίαν, στ) στην περίπτωση του άρθρου 322 παρ.3 Κ.Π.Δ επί προσφυγής κατηγορούμενου που κλητεύθηκε με απευθείας κλήση στο ακροατήριο του τριμελούς εφετείου (για πλημμέλημα) και απολαμβάνει ιδιάζουσας δωσιδικίας, ζ) στην περίπτωση των άρθρων 528 παρ.1 Κ.Π.Δ, για την επανάληψη της διαδικασίας όταν αποφασίζει κατά τις διακρίσεις της παρ.3 του άρθρου 527, θ) Επί αιτήσεως αποκαταστάσεως κατ'άρθρο 532 Κ.Π.Δ, ι) Επί των αξιόποινων πράξεων παράβασης του ν. 3213/03 (πόθεν έσχες) εφόσον πρόκειται για κατηγορία σε επίπεδο κακουργήματος.

Το συμβούλιο εφετών ως πρωτοβάθμιο συμβούλιο ανάκρισης.

Το δικαστήριο των εφετών κατ'άρθρο 29 παρ.1 Κ.Π.Δ, έχει το δικαίωμα να παραγγείλει στον αρμόδιο εισαγγελέα να κινήσει την ποινική δίωξη. Επιπλέον, κατά την παρ. 2 του ιδίου άρθρου, δύναται να διατάξει τον εισαγγελέα εφετών να κινήσει την ποινική δίωξη για κάθε έγκλημα και κάθε υπαίτιο, ακόμη και αν αυτή έχει ήδη ασκηθεί από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, έχει το δικαίωμα να διατάξει να υποβληθούν τα έγγραφα στον εισαγγελέα εφετών. Προσέτι, για τα εγκλήματα σχετικά με την υπηρεσία (235–263^A Π.Κ), καθώς και για τα εγκλήματα νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες που έχουν τελεσθεί από δικαστικό λειτουργό και τιμωρούνται σε βαθμό κακουργήματος, η ποινική δίωξη ασκείται από τον εισαγγελέα εφετών και για την ανάκριση αυτήν ορίζεται από την ολομέλεια του Εφετείου Αθηνών εφέτης ανακριτής, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ.4 του άρθρου 29 Κ.Π.Δ.

Επίσης για τις αξιόποινες πράξεις που τελούνται κατά τη δήλωση του πόθεν έσχες δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων, η ποινική δίωξη ασκείται από τον αρμόδιο εισαγγελέα εφετών και ενεργείται απευθείας ανάκριση στο εφετείο, ύστερα από παραγγελία του εισαγγελέα εφετών και ορισμό εφέτη ανακριτή από την ολομέλεια του οικείου εφετείου, μετά δε το πέρας της ανάκρισης για την κατηγορία, εφόσον αυτή έχει χαρακτήρα κακουργήματος, αποφαίνεται το συμβούλιο εφετών σε πρώτο και τελευταίο βαθμό. Από τις άνω διατάξεις συνάγεται ότι στις εν λόγω περιπτώσεις το συμβούλιο εφετών έχει το δικαίωμα και τα καθήκοντα του συμβουλίου πλημμελειοδικών και εκείνες τις αρμοδιότητες που κατά τη διάρκεια της ανάκρισης παρέχονται από τη διάταξη του άρθρου 307 Κ.Π.Δ στο συμβούλιο πλημμελειοδικών.⁸⁷

⁸⁷ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1362-1371

Άρθρο 308B

Ποινική συνδιαλλαγή

Θεωρητική Ανάλυση

Ο θεσμός της ποινικής συνδιαλλαγής, εισήχθη για πρώτη φορά με τον νόμο 3904/2010, άρθρο 17 και προστέθηκε ως άρθρο 308B στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Αφορά την συμβιβαστική διευθέτηση μιας σειράς κακουργημάτων τα οποία προσβάλλουν τα έννομα αγαθά της ιδιοκτησίας και της περιουσίας των ιδιωτών (375,386, 386^A,390 και 404 Π.Κ) και εφόσον ο δράστης ικανοποιήσει τον ζημιωθέντα, τότε δύναται το δικαστήριο να επιβάλλει στον δράστη ποινή μέχρι τρία έτη ή κατ'έξαιρεση, να τον απαλλάξει απ'την τιμωρία.

Προσέτι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 9 του άρθρου 308B Κ.Π.Δ, η διαδικασία της ποινικής συνδιαλλαγής, δεν εφαρμόζεται, αν τα παραπάνω κακουργήματα στρέφονται κατά του δημοσίου, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού και δεν επεκτείνεται η συγκεκριμένη διαδικασία στα συρρέοντα εγκλήματα, κατ'άρθρο 308B, παρ.5, εδ.δ.

Για να ενεργοποιηθεί ο εν λόγω μηχανισμός της ποινικής συνδιαλλαγής, απαιτείται να έχει ασκηθεί ποινική δίωξη για κάποιο από τα περιοριστικώς αναφερόμενα κακουργήματα και να έχει υποβάλλει ο κατηγορούμενος σχετικό αίτημα, το αργότερο μέχρι την τυπική περάτωση της κύριας ανάκρισης. Εν συνεχεία, ο εισαγγελέας, εφόσον τηρηθούν τα παραπάνω, καλεί τον κατηγορούμενο και τον παθόντα να εμφανισθούν ενώπιον του ή δια των συνηγόρων τους για την συνδιαλλαγή. Αν υπάρξει συμφωνία μεταξύ των διαδίκων, συντάσσεται πρακτικό που φέρει την μορφή του συμφωνητικού και παρέχεται απ'τον εισαγγελέα περιθώριο 15 ημερών για τον σκοπό αυτό. Η αποτυχία της συνδιαλλαγής, έχει ως αποτέλεσμα να θεωρηθεί η αίτηση που έχει υποβάλλει ο κατηγορούμενος ως ουδέποτε υποβληθείσα και καταστρέφεται μαζί με το οικείο υλικό.

Μετά τη σύνταξη του πρακτικού της συνδιαλλαγής (συμφωνητικού), ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών διαβιβάζει τη δικογραφία στον εισαγγελέα εφετών και αυτός εισάγει την υπόθεση αμέσως στο Μονομελές Εφετείο, κλητεύοντας τον κατηγορούμενο

κατ' άρθρο 308B παρ. 6 Κ.Π.Δ.

Εν συνεχεία, το Μονομελές Εφετείο, κηρύσσει τον κατηγορούμενο ένοχο για την περιγραφείσα πράξη του κατηγορητηρίου, αφού προηγουμένως έχει λάβει υπόψιν του το πρακτικό συνδιαλλαγής.

Στο πλαίσιο της επί ακροατηρίου διαδικασίας, η παράσταση πολιτικής αγωγής εκ μέρους του παθόντα δεν είναι δυνατή, εφόσον στο πρακτικό συνδιαλλαγής βεβαιώνεται η εντελής ικανοποίηση του, έτσι ώστε να μην διατηρεί ενεργό αστική αξίωση σε βάρος του δράστη.

Σε περίπτωση απόπειρας, η βεβαίωση της παρ.2 αφορά τη χρηματική ικανοποίηση του παθόντα λόγω ηθικής βλάβης κατ' άρθρο 308B παρ. 5 Κ.Π.Δ.

Αν στο έγκλημα συμμετείχαν περισσότερα πρόσωπα, η καταβολή του ποσού που είχε συμφωνηθεί απ' τον ένα συμμετόχο ωφελεί και τους υπολοίπους. Αν όμως κάποιος δεν επιθυμεί την ποινική συνδιαλλαγή, η υπόθεση χωρίζεται και ως προς αυτόν ακολουθείται η τακτική διαδικασία κατ' άρθρο 308B παρ.5 Κ.Π.Δ.

Τέλος, έφεση δεν χωρεί κατά της απόφασης του δικαστηρίου σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 308B.

Άρθρο 318

Δικαιοδοσία του Συμβουλίου Εφετών

Θεωρητική Ανάλυση

Τα μετά του ν.3904/2010 ισχύοντα.

Με το άρθρο 24 παρ.2 του εν λόγω νόμου αντικαταστάθηκε το άρθρο 478 Κ.Π.Δ και ρυθμίστηκε εκ νέου ο τρόπος άσκησης του ενδίκου μέσου της εφέσεως από τον κατηγορούμενο κατά του βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών το οποίο τον παραπέμπει στο δικαστήριο για κακούργημα. Ειδικότερα ασκείται **α)** για απόλυτη ακυρότητα, **β)** της εσφαλμένης ερμηνείας και εφαρμογής ουσιαστικής ποινικής διάταξης. Συμπερασματικά μπορεί να λεχθούν αναφορικά με την έφεση τα εξής: **α)** Στην έκθεση εφέσεως πρέπει να διατυπώνονται οι λόγοι για τους οποίους ασκείται το ένδικο μέσο, ειδάλλως κινδυνεύει να απορριφθεί ως απαράδεκτο.⁸⁸, **β)** τα παράπονα δεν αποτελούν λόγο εφέσεως για τον κατηγορούμενο, **γ)** και το περιεχόμενο της εφέσεως δεν δύναται να είναι ένα παράπονο αόριστο κατά του βουλεύματος, αλλά εκείνος που το ασκεί οφείλει να αναφέρεται σε πραγματικά περιστατικά.

Όταν ασκείται έφεση με λόγο την απόλυτη ακυρότητα του βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών, με το οποίον παραπέμφθηκε ο κατηγορούμενος για κακούργημα, ως λόγους ακυρότητας αυτού, ο κατηγορούμενος μπορεί να παραθέσει τους εξής: **α)** την κακή σύνθεση του δικαστικού συμβουλίου, **β)** τη μη τήρηση από τον εισαγγελέα των διατάξεων που αναφέρονται στην ποινική δίωξη και **γ)** την υποχρεωτική συμμετοχή του στη διαδικασία των συμβουλίων και στις πράξεις της προδικασίας, **δ)** την παραπομπή του κατηγορουμένου για πράξη για την οποία ο εισαγγελέας δεν άσκησε ποινική δίωξη, **ε)** Την ανεπίτρεπτη μεταβολή της κατηγορίας από το συμβούλιο πλημμελειοδικών, **στ)** την έκδοση βουλεύματος, δίχως να υπάρχει επί της ουσίας της υποθέσεως πρόταση του εισαγγελέα, **ζ)** την μη τήρηση των διατάξεων που αναφέρονται στην εμφάνιση, την εκπροσώπηση και την υπεράσπιση του κατηγορουμένου και την άσκηση των δικαιωμάτων που του παρέχονται στις περιπτώσεις και με τις διατυπώσεις που επιβάλλει ο νόμος.

⁸⁸ (Βλ. Α.Π 1842/2008 ΠοινΧρ ΝΘ', 126, Α.Π 597/2008 ΠοινΧρ ΝΘ', 232, Α.Π 209/2008 ΠοινΧρ ΝΘ', 36).

Σε περίπτωση ακύρωσης του πρωτοδίκου βουλεύματος λόγω βασιμότητας του προβληθέντος λόγου εφέσεως, το συμβούλιο εφετών ακυρώνει το βούλευμα, δεν παραπέμπει την υπόθεση στο πρωτοβάθμιο συμβούλιο, αλλά κρατεί αυτή και αποφασίζει επί της ουσίας.

Έφεση με λόγο την εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή ουσιαστικής ποινικής διάταξης.

Ο παραπεμπόμενος για κακούργημα κατηγορούμενος κατόπιν του βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών, μπορεί να προβάλλει ως λόγο έφεσης την εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή ουσιαστικής ποινικής διάταξης. Εσφαλμένη ερμηνεία υπάρχει, όταν ο δικαστής αποδίδει στον νόμο διαφορετική έννοια από εκείνη που πραγματικά έχει, ενώ εσφαλμένη εφαρμογή, όταν το δικαστήριο δεν υπήγαγε ορθά τα πραγματικά περιστατικά που δέχθηκε ότι αποδείχθηκαν στην ουσιαστική ποινική διάταξη που εφαρμόστηκε.⁸⁹

Στις περιπτώσεις αυτές, το συμβούλιο εφετών εφαρμόζει αναλογικά τη διάταξη του άρθρου 518 παρ.1 Κ.Π.Δ.

Η μεταβίβαση της υποθέσεως στο συμβούλιο εφετών μπορεί να είναι είτε καθολική είτε μερική. Όταν προσβάλλεται με την έφεση το σύνολο των κεφαλαίων του διατακτικού του πρωτοδίκου βουλεύματος, τότε η μεταβίβαση είναι καθολική, όταν δε πλήττεται ορισμένο ή ορισμένα κεφάλαια είναι μερική.⁹⁰

Αν η έφεση κατά του βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών ασκηθεί από τον εισαγγελέα γενική και χωρίς περιορισμό κατ'άρθρο 479 Κ.Π.Δ, στο συμβούλιο εφετών μεταβιβάζεται ολόκληρη η υπόθεση. Αν ασκηθεί για ορισμένα μόνο κεφάλαια της κατηγορίας ή για μερικούς μόνο κατηγορουμένους, η υπόθεση μεταβιβάζεται μόνο κατά το μέρος αυτό.

Προσέτι, η χειροτέρευση της θέσης του κατηγορουμένου είναι εφικτή με την άσκηση της έφεσης⁹¹ και δεν περιορίζεται από το αξίωμα non reformation in rejus, κατά το οποίο, σε περίπτωση που ασκήθηκε ένδικο μέσο από εκείνον που πλήττεται με την προσβαλλομένη απόφαση, δεν μπορεί να γίνει χειρότερη η θέση του, ούτε να

⁸⁹ (Βλ. Ολ 3/2010 ΠοινΧρ Ξ', 456, ιδίως σελ. 464, Α.Π 2045/2009 ΠοινΧρ Ξ, 666, Α.Π 1692/2009 ΠοινΧρ Ξ, 575).

⁹⁰ (Βλ. πρβλ. Α.Π 921/2009 ΠοινΧρ Ξ, 221, Α.Π 1322/2007 ΠοινΧρ ΝΗ', 350).

⁹¹ (Βλ. Α.Π 350/1995 ΠοινΧρ ΜΕ', 720).

ανακληθούν ευεργετήματα που δόθηκαν με την προσβληθείσα απόφαση.⁹²

⁹² Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1371-1381

Άρθρο 319

Διατάξεις του βουλεύματος των εφετών

Θεωρητική Ανάλυση

Παραδεκτό της έφεσης.

Το συμβούλιο εφετών εν επιληφθεί της εφέσεως κατά του πρωτοδίκου βουλεύματος, ασκηθείσας από τον διάδικο η τον εισαγγελέα, οφείλει να ελέγξει το τυπικά παραδεκτό αυτής, δηλαδή αν ασκήθηκε από πρόσωπο που έχει δικαίωμα κατ'άρθρο 463, 477 Κ.Π.Δ, αν με αυτή προσβάλλεται εκκλητό βούλευμα, αν είναι εμπρόθεσμη, δηλαδή εντός της τεθείσας δεκαημέρου (10) προθεσμίας κατ'άρθρο 473 παρ.1 Κ.Π.Δ), αν για την άσκησή της τηρήθηκαν οι προβλεπόμενες διατυπώσεις κατ'άρθρο 474 Κ.Π.Δ και τέλος, αν ο λόγος της εφέσεως είναι σαφής, ορισμένος και νόμιμος.⁹³ Αν η έφεση δεν πληροί τις ως άνω δικονομικές προϋποθέσεις, το συμβούλιο εφετών κηρύσσει απαράδεκτο το ένδικο μέσο και διατάσσει την εκτέλεση του πρωτοδίκου βουλεύματος και την καταδίκη στα έξοδα εκείνου που το άσκησε κατ'άρθρο 476 Κ.Π.Δ, αφού προηγούμενος για τον σκοπό αυτό υπάρξει πρόταση του εισαγγελέα και εφόσον ακούσει τους διαδίκους. Αν το συμβούλιο εφετών κάνει δεκτή την έφεση και ως βάσιμους τους λόγους αυτής τότε αποφαίνεται να μη γίνει κατηγορία ή να παύσει οριστικά ή προσωρινά η ποινική δίωξη ή να κηρυχθεί αυτή απαράδεκτη. Αν έχει εκδοθεί ένταλμα προσωρινής κράτησης εναντίον του κατηγορουμένου, οφείλει ομοίως την κατάργηση αυτού και την απόλυση του κατηγορουμένου από τις φυλακές, ή αν φυγοδικεί, την κατάργηση του εκδοθέντος εναντίον του εντάλματος σύλληψης.

Περαιτέρω κύρια ανάκριση

Αν το συμβούλιο εφετών διατάξει περαιτέρω κύρια ανάκριση, η δικογραφία αποστέλλεται αμέσως από τον εισαγγελέα εφετών στον ανακριτή που όρισε το συμβούλιο, χωρίς να υπόκειται στον ανααιρετικό έλεγχο.⁹⁴ Εν συνεχεία η έκδοση εντάλματος σύλληψης ή προσωρινής κράτησης κατόπιν σύμφωνης γνώμης του εισαγγελέα πλημμελειοδικών, θα διαταχθεί από αυτόν αν αυτός είναι ο ανακριτής των πλημμελειοδικών, η δε τυχόν ασκηθείσα προσφυγή, όπως και τα της αντικαταστάσεως της προσωρινής κρατήσεως ζητήματα, καθώς και όλα τα ζητήματα που θα ανακύψουν κατά τη διάρκεια της

⁹³ (Βλ. Α.Π 1806/2007, αδημ, Α.Π 1039/2000 ΠοινΔικ 2000,1288, Α.Π 1600/2000 ΠοινΔικ 2001, 337).

⁹⁴ (Βλ. Α.Π 883/2004 ΠοινΧρ ΝΕ' 417, Α.Π 1642/2003 ΠοινΧρ ΝΔ', 604, Α.Π 1267/1988 ΠοινΧρ ΛΗ, 76).

ανάκρισης, θα κριθούν από το συμβούλιο των πλημμελειοδικών. Αν είναι εφέτης ανακριτής τότε ασκεί όλα τα δικαιώματα και εξουσίες του παρά πλημμελειοδικαίς ανακριτή, η έκδοση δε εντάλματος συλλήψεως ή προσωρινής κράτησης θα διαταχθεί απ' αυτόν με σύμφωνη γνώμη του Εισαγγελέα Εφετών και η ασκηθείσα προσφυγή εφόσον γίνει, όπως και τα περί αντικαταστάσεως της προσωρινής κρατήσεως ζητήματα από το συμβούλιο εφετών.

Επί της υποθέσεως που ενεργήθηκε περαιτέρω ανάκριση, μετά το πέρας αυτής, αποφασίζει το συμβούλιο εφετών κατ'άρθρο 318 Κ.Π.Δ ύστερα από την εκτίμηση του ανακριτικού υλικού, ακόμη και αν ο ασκών αυτής περιέλαβε ως κατηγορούμενος και πρόσωπα για τα οποία δεν είχε κρίνει το πρωτόδικο βούλευμα. Αν το συμβούλιο εφετών κατά την διενέργεια της περαιτέρω ανάκρισης συνεπεία του βουλεύματος που εξέδωσε για τον σκοπό αυτό, προκύψουν υπόνοιες κατά προσώπου ότι ενέχεται για την πράξη για την οποία διεξάγεται η ανάκριση, μπορεί να διατάξει κατ'άρθρο 312 Κ.Π.Δ την απαγγελία κατηγορίας κατ'αυτού (Συμβ. ΕφΑ 298/2009).

Σε αυτή την περίπτωση, ο ανακριτής δικαιούται όχι μόνο να ενεργήσει τούτο, αλλά να προβεί και σε οποιαδήποτε ενέργεια σχετική που με την απολογία του κατηγορουμένου, χωρίς να δύναται μόνο να διατάξει την απόλυση του απ'τις φυλακές, καθότι αυτή η αρμοδιότητα ανήκει στο συμβούλιο εφετών στο οποίο εκκρεμεί η υπόθεση.

Κατά την ορθότερη άποψη, επί των προκυπτουσών νέων εγκλημάτων που διαγνώσθηκαν στο στάδιο της περαιτέρω ανάκρισης, αν ασκηθεί ποινική δίωξη από τον εισαγγελέα θα επιληφθεί τούτων το συμβούλιο πλημμελειοδικών και όχι το συμβούλιο εφετών για τους εξής λόγους, **α)** για να μην απωλέσει ο κατηγορούμενος τον πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας, **β)** διότι κατ'άρθρο 319 παρ.2 εδ β' Κ.Π.Δ, αρμόδιο είναι το συμβούλιο εφετών και **γ)** επειδή σε διαφορετική περίπτωση, ο εκκαλών θα μπορούσε να παραιτηθεί του ασκηθέντος ενδίκου μέσου της εφέσεως, και αν γινόταν αυτό, δεν θα μπορούσε το συμβούλιο εφετών να επιληφθεί της ουσίας της υποθέσεως, δηλαδή και των κατηγοριών εκείνων, οι οποίες απηγγέλθησαν από το ίδιο διαταχθείσας περαιτέρω ανάκρισης.

Τι πράττει το συμβούλιο σε περίπτωση που υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις.

Αν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις που στηρίζουν την κατηγορία εναντίον του – των κατηγορουμένο- ων για την διωχθείσα – ες πράξεις και η πράξη χαρακτηρίζεται προσηκόντως από το συμβούλιο

πλημμελειοδικών, το συμβούλιο εφετών επικυρώνει το βούλευμα καθ'όλες αυτού τις διατάξεις.

Όταν δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις.

Σε αυτή την περίπτωση, το συμβούλιο εφετών μεταρρυθμίζει το βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών ακόμη και στην περίπτωση που πρέπει να παύσει οριστικά ή προσωρινά την ποινική δίωξη ή να κηρύξει αυτή απαράδεκτη κατ'άρθρο 309-310 Κ.Π.Δ. Εάν για τίνες μόνο των κατηγορουμένων δεν προκύπτουν ενδείξεις, τότε το συμβούλιο εφετών μεταρρυθμίζει εν μέρει μόνο για αυτούς το πρωτόδικο βούλευμα, αποφαινόμενο να μη γίνει η κατηγορία και επικυρώνει για τους υπόλοιπους και ως προς τις λοιπές διατάξεις το πρωτόδικο βούλευμα σύμφωνα με τα άρθρα 309-315 Κ.Π.Δ.

Η διαδικασία μετά την έκδοση του βουλεύματος

Το παραπεμπτικό βούλευμα του συμβουλίου εφετών, με επιμέλεια του εισαγγελέα εφετών επιδίδεται στους διαδίκους. Εφόσον δε δεν ασκηθεί αναίρεση κατ'αυτού ή ασκηθεί και απορριφθεί, τότε αυτό καθίσταται αμετάκλητο και εν συνεχεία κλητεύεται ο παραπεμφθείς κατηγορούμενος στο ακροατήριο σύμφωνα με το άρθρο 320 παρ.2 και 321 Κ.Π.Δ. Η μη έγκυρη επίδοση του πρωτοδίκου βουλεύματος του συμβουλίου εφετών στον κατηγορούμενο, συνεπάγεται την ακυρότητα της κλήσης προς αυτόν στο ακροατήριο κατ'άρθρο 171 παρ.1 Κ.Π.Δ.

Άρθρο 322

Προσφυγή κατά της απευθείας κλήσης

Θεωρητική ανάλυση

Στην ποινική διαδικασία είναι δυνατόν να αποφασισθεί η απευθείας παραπομπή του υπόπτου ή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο του αρμοδίου δικαστηρίου, από τον αρμόδιο για αυτό εισαγγελέα, κατόπιν εκδόσεως σχετικού κλητηρίου θεσπίσματος, α) είτε κατόπιν διενέργειας προκαταρκτικής εξέτασης, αστυνομικής προανάκρισης ή ένορκης διοικητικής εξέτασης, β) είτε μετά το πέρας της προανακρίσεως, γ) είτε μετά το πέρας της κύριας ανάκρισης επί πλημμελημάτων, μετά από σύμφωνη γνώμη και του Ανακριτή.

Νομική φύση της προσφυγής – Έννομες συνέπειες.

Κατά την άποψη της θεωρίας, η προσφυγή κατά της απευθείας κλήσεως συνιστά οιονεί ένδικο μέσο, καθότι προσάπτεται μομφή κατά πράξεως του Εισαγγελέα και όχι κατά βουλεύματος ή αποφάσεως,⁹⁵ επί του οποίου αποφαίνεται ο ιεραρχικώς ανώτερος του παραπέμπαντος Εισαγγελέας ή το Συμβούλιο Εφετών.

Σκοπός της προσφυγής του άρθρου 322 Κ.Π.Δ είναι η αποφυγή της άσκοπης και προπετούς παραπομπής του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, όταν είτε τα στοιχεία που συνελέγησαν κατά την προδικασία είναι ελλιπή, είτε οι ενδείξεις ενοχής που προκύπτουν εις βάρος του δεν αρκούν για τη θεμελίωση της κρίσεως περί απευθείας παραπομπής, αλλά οδηγούν είτε σε συμπλήρωση του ανακριτικού υλικού είτε σε απαλλακτική κρίση κατά το στάδιο της προδικασίας.⁹⁶

⁹⁵ (Βλ. Α.Π 1345/88 ΠοινΧρ ΛΘ', 311, Α.Π 184/2005 ΝΟΜΟΣ)

⁹⁶ (Βλ. Παρατηρήσεις υπό την ΔιατΕισΕφΠειρ 15/2000 (Α. Ζυγούρας), Υπέρ 2000,626).

Προσφυγή κατά της παραπομπής στο Τριμελές Εφετείο Πλημμελημάτων (322 παρ.3).

Δικαίωμα προσφυγής σύμφωνα με την παρ.3 του άρθρου 322 Κ.Π.Δ έχουν τα πρόσωπα ιδιάζουσας δωσιδικίας, που ως κατηγορούμενοι κλητεύθηκαν με κλητήριο θέσπισμα απευθείας στο ακροατήριο του Τριμελούς Εφετείου πλημμελημάτων. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι δικαστές, οι εισαγγελείς, οι δικηγόροι και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, οι αξιωματικοί της ΕΛ.ΑΣ από τον βαθμό του υπαστυνόμου Β΄ και άνω, οι συμβολαιογράφοι, ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης και οι βοηθοί του, καθώς και οι Δήμαρχοι και οι πρόεδροι συνδέσμων Δήμων και Κοινοτήτων.

Το συμβούλιο εφετών, το οποίο οφείλει σύμφωνα με τον νόμο να αποφασίσει σε 10 ημέρες από την υποβολή της έκθεσης προσφυγής, δύναται, **α)** να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη λόγω μη τήρησης των νομίμων διατυπώσεων άσκησης αυτής, **β)** να απορρίψει την προσφυγή, αν κρίνει ότι είναι νομικά ή ουσιαστικά αβάσιμη, **γ)** να διατάξει προανάκριση ή συμπλήρωση αυτής εφόσον διενεργήθηκε ή και κύρια ανάκριση. Το τελευταίο θα το πράξει εφόσον κρίνει ως αναγκαία τη συμπλήρωση της προδικαστικής έρευνας.⁹⁷

Η προσφυγή επί όλων των απαριθμημένων περιπτώσεων του νόμου ασκείται εντός δέκα (10) ημερών απ' την έγκυρη επίδοση του κλητηρίου θεσπίσματος στον κατηγορούμενο και είναι δυνατή η άσκηση αυτής δια πληρεξουσίου κατ' άρθρο 465 παρ.1 Κ.Π.Δ, καθότι η προσφυγή φέρει τον χαρακτήρα του οιονεί ενδίκου μέσου.

Επιπλέον απαιτείται στην έκθεση της προσφυγής να διατυπώνονται οι λόγοι της άσκησής της, διαφορετικά η προσφυγή με την οποία προσβάλλεται το κλητήριο θέσπισμα θα κριθεί ως απαράδεκτη.

Η εν λόγω προσφυγή δύναται να ασκηθεί τόσο για νομικούς όσο και για ουσιαστικούς λόγους.⁹⁸

⁹⁷ (Βλ. Α.Π 1133/2006 ΠοινΔικ 2006,1465, Α.Π 1194/2003 ΠοινΔικ 2003,1406).

⁹⁸ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1420-1426

Κεφάλαιο Γ΄

Άρθρο 450

Απόφαση για την έκδοση

Θεωρητική Ανάλυση

Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 32 παρ.1, 138 παρ.2, 171 παρ.1 στοιχ. β, 369 παρ.1 και 450 παρ.1 Κ.Π.Δ, μετά το πέρας της αποδεικτικής διαδικασίας και την εξέταση του εκζητούμενου, ο λόγος δίδεται στον εισαγγελέα, προκειμένου να αναπτύξει τις απόψεις του, ειδάλλως επέρχεται απόλυτη ακυρότητα, η οποία δύναται να ληφθεί υπόψιν από το δικαστήριο και αυτεπαγγέλτως. Συνεπώς, αν δεν γίνουν τα παραπάνω, κατ'άρθρο 502 παρ.4 Κ.Π.Δ, η απόφαση του Συμβουλίου Εφετών αναφορικά με την έκδοση ακυρώνεται και η υπόθεση δικάζεται στην ουσία της από τον Άρειο Πάγο.⁹⁹

Το Συμβούλιο Εφετών, έχει την εξουσία να ερευνήσει την βασιμότητα της κατηγορίας σε βάρος του εκζητούμενου εφόσον δεν υπάρχει σύμβαση ή όταν η τυχόν υπάρχουσα σύμβαση επιβάλλει ή δεν απαγορεύει μια τέτοια έρευνα.

Όμως στο πλαίσιο εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Σύμβασης εκδόσεως (ν. 4165/1961), το συμβούλιο που θα εξετάσει την αίτηση για την έκδοση του αλλοδαπού, δεν δύναται να ελέγξει και το αν υπάρχουν ή όχι ενδείξεις ενοχής, καθότι η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Εκδόσεως μεταξύ των δικαιολογητικών που απαιτεί ως συνοδευτικά της αίτησης έκδοσης δεν συμπεριλαμβάνει και τα αποδεικτικά στοιχεία εκ των οποίων προκύπτουν οι ενδείξεις ενοχής του εκζητούμενου (Α.Π 2226/2002), επομένως στην περίπτωση αυτή η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Έκδοσης κατισχύει της παρ, 2 του άρθρου 450 Κ.Π.Δ.

Κατ'εξαίρεση γίνεται νομολογιακά δεκτό μόνο το υποστατό της κατηγορίας για πολιτική δίωξη δύναται να εξεταστεί, καθότι μόνο έτσι είναι δυνατό να καταδειχθεί ο προσχηματικός χαρακτήρας της συγκεκριμένης αίτησης έκδοσης.¹⁰⁰

⁹⁹ (Βλ. Α.Π 359/2004 ΠοινΧρ 2005,129, Α.Π 75/2010 αδημ).

¹⁰⁰ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1908-1911.

Άρθρο 451

Ένδικο μέσο κατά της απόφασης

Θεωρητική Ανάλυση

Προθεσμία για την άσκηση έφεσης

Εντός 24 ωρών από τη δημοσίευση της απόφασης του Συμβουλίου Εφετών, ο εκζητούμενος δύναται να ασκήσει έφεση ενώπιον του Αρείου Πάγου προσβάλλοντας αυτήν, εκτός αν δεν ήταν παρόν κατά τη δημοσίευση της απόφασης, οπότε η 24ωρη προθεσμία αρχίζει από την επίδοση σ' αυτόν.

Η Έφεση κατά της οριστικής απόφασης του Συμβουλίου Εφετών, αναφορικά με την αίτηση έκδοσης αλλοδαπού εγκληματία ασκείται αποκλειστικά ενώπιον του γραμματέα εφετών ο οποίος συντάσσει και τη σχετική έκθεση.

Μεταβιβαστικό αποτέλεσμα της έφεσης.

Απ' τη διάταξη του άρθρου 502 παρ.2 Κ.Π.Δ προκύπτει το μεταβιβαστικό αποτέλεσμα της έφεσης το οποίο προσδιορίζεται από την έκταση και το περιεχόμενο των προσβαλλομένων λόγων της, και το δευτεροβάθμιο δικαστήριο κρίνει μόνο για εκείνα τα μέρη της πρωτόδικης απόφασης, στα οποία αναφέρονται οι προτεινόμενοι από τον εκκαλούντα λόγοι έφεσης.

Αυτό ισχύει και για το ένδικο μέσο της έφεσης ενώπιον του Αρείου Πάγου, σύμφωνα με το άρθρο 451 παρ.1 Κ.Π.Δ, εναντίον της περί εκδόσεως απόφασης του Συμβουλίου Εφετών.¹⁰¹

Επιπλέον κατά την κρατούσα νομολογία,¹⁰² κατά της απόφασης του Συμβουλίου Εφετών που διατάσσει την έκδοση, γίνεται δεκτή η αναλογική εφαρμογή του άρθρου 501 εδ α' Κ.Π.Δ. όπου η έφεση απορρίπτεται ως ανυποστήρικτη αν ο εκκαλών κατά τη συζήτηση δεν εμφανιστεί είτε αυτοπροσώπως ή δια συνηγόρου. Ενώ κατά την νομολογία του Αρείου Πάγου,¹⁰³ η έφεση πρέπει να εξετασθεί κατ' ουσίαν ακόμη και ερήμην αυτού.

¹⁰¹ (βλ. Α.Π 293/2004 ΠοινΧρ 2005, 56, Α.Π 416/2008 ΝΟΜΟΣ, Α.Π 243/2009 ΝΟΜΟΣ, Α.Π 75/2010, αδημ).

¹⁰² (βλ. Α.Π 105/2007 αδημ., Α.Π 1207/2007 αδημ.)

¹⁰³ (βλ. Α.Π 293/2004 ΠοινΧρ 2005, 56).

Ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης

Σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ.1 του ν. 3251/2004, προβλέπεται το δικαίωμα του εκζητούμενου να ασκήσει έφεση ενώπιον του Αρείου Πάγου κατά της οριστικής απόφασης του Συμβουλίου Εφετών εντός 24ωρης προθεσμίας από τη δημοσίευση της απόφασης, μόνο στην περίπτωση που αυτός δεν συγκατατέθηκε στην προσαγωγή του (άρθρο 18 ν. 3251/2004).

Οι λόγοι έφεσης πρέπει να διατυπώνονται κατά τρόπο σαφή και ορισμένο για να είναι δικαστικής εκτίμησης και δεν αρκεί να διαλαμβάνονται στο υπόμνημα που έχει κατατεθεί μετά τη συζήτηση και δεν προβλέπεται η άσκηση πρόσθετων λόγων. Τέλος έφεση επιτρέπεται μόνο κατά της οριστικής απόφασης του συμβουλίου εφετών, η οποία εκδίδεται στην περίπτωση κατά την οποία δεν συγκατατίθεται ο εκζητούμενος να προσαχθεί στο κράτος έκδοσης του εντάλματος και όχι κατά της απόφασης του Προέδρου εφετών, η έκδοση της οποίας προϋποθέτει την ύπαρξη της προηγούμενης συγκατάθεσης του εκζητούμενου.^{104 105}

¹⁰⁴ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 1911-1013

¹⁰⁵ (βλ. Α.Π 2310/2007 ΠΛογ 2007, 1658).

Άρθρο 478

Πότε επιτρέπεται στον κατηγορούμενο

Θεωρητική Ανάλυση (478 παρ.1)

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 478, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 24 παρ.2 του ν. 3904/2010, το ένδικο μέσο της έφεσης επιτρέπεται στον κατηγορούμενο μόνο κατά του βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών το οποίο τον παραπέμπει στο δικαστήριο για κακούργημα και μόνο για τους λόγους: **α) της απόλυτης ακυρότητας** και **β) της εσφαλμένης ερμηνείας και εφαρμογής ουσιαστικής ποινικής διάταξης**.

Με το προηγούμενο νομικό καθεστώς, ο κατηγορούμενος μπορούσε να ασκήσει έφεση κατά του βουλεύματος του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών, για οποιονδήποτε νομικό ή ουσιαστικό λόγο, διατυπώνοντας οποιοδήποτε παράπονο κατ' αυτού και η υπόθεση οδηγείτο ενώπιον του Συμβουλίου Εφετών για καθολική, ουσιαστική και νομική, επανάκριση.

Η συγκεκριμένη μεταρρύθμιση εντάσσεται, στο πλαίσιο της προσπάθειας επιταχύνσεως της διαδικασίας της ποινικής δίκης και ιδιαίτερα της προδικασίας αυτής.

Έτσι με το ισχύον νομικό καθεστώς, στον κατηγορούμενο αναγνωρίζεται δικαίωμα μόνο εφέσεως όχι και αναιρέσεως κατά του βουλεύματος και μάλιστα αποκλειστικά για τους δυο ως άνω λόγους, ενώ στον πολιτικό ενάγοντα δεν αναγνωρίζεται καν δικαίωμα άσκησης ένδικου μέσου κατά του βουλεύματος (έφεση – αναίρεση).

Μειωμένη ποινή – δικαίωμα εφέσεως

Κατά την επικρατούσα άποψη της θεωρίας, όταν συντρέχουν γενικοί υποχρεωτικοί λόγοι μείωσης, απειλούμενη είναι η ελαττωμένη ποινή του άρθρου 83 Π.Κ και όχι η πλήρης ποινή του ολοκληρωμένου εγκλήματος. Η πρώτη (ελαττωμένη) και όχι η δεύτερη (πλήρης) είναι κρίσιμο μέγεθος για την κατάφαση ή όχι της δυνατότητας, πέραν των άλλων, ασκήσεως εφέσεως κατά παραπεμπτικού βουλεύματος.

Σε περίπτωση συνδρομής στο στάδιο της προδικασίας (ενός ή περισσοτέρων) υποχρεωτικών λόγων μείωσης της ποινής, για την κατάφαση ή όχι της δυνατότητας ασκήσεως κατ' άρθρο 478 εδ. α

Κ.Π.Δ εφέσεως κατά του παραπεμπτικού βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών, λαμβάνεται υπόψιν η προκύπτουσα με εφαρμογή του άρθρου 83 Π.Κ ελαττωμένη και όχι η προβλεπόμενη για το συγκεκριμένο έγκλημα πλήρης ποινή.¹⁰⁶

¹⁰⁶ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 2267-2343

Άρθρο 479

Πότε επιτρέπεται στον εισαγγελέα

Θεωρητική Ανάλυση

Το αναγνωριζόμενο στο άρθρο 479 Κ.Π.Δ δικονομικό δικαίωμα, υποκειμενικά έχει αποκλειστικότητα (δίνεται μόνο στον Εισαγγελέα Εφετών), αντικειμενικά παρουσιάζει γενικότητα (στρέφεται εναντίον οποιουδήποτε βουλεύματος του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών), διαδικαστικά εμφανίζει μερικότητα (αφορά τα βουλεύματα και την προσβολή τους με έφεση).

Ο Εισαγγελέας Εφετών, μπορεί να προσβάλλει όπως προείπαμε οποιοδήποτε βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών, δηλαδή είτε οριστικό είτε προπαρασκευαστικό είτε παρεμπίπτον.

Όμως η εν λόγω δυνατότητα του εισαγγελέα εφετών τελεί υπό δυο επιφυλάξεις:

α) Στις περιπτώσεις εκείνες που ρητά ο νόμος απαγορεύει την άσκηση εφέσεως εναντίον ορισμένου βουλεύματος του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών, και αυτό συμβαίνει όταν ο νόμος χαρακτηρίσει το βούλευμα ανέκκλητο ή αμετάκλητο.¹⁰⁷ Π.χ δεν υπόκειται σε έφεση το βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών από τον Εισαγγελέα Εφετών που διατάσσει αμετάκλητα (άρθρο 44 παρ.1 εδ.β΄Κ.Π.Δ), την επ'αόριστο αναστολή της ποινικής διώξεως για πράξη κατά της οποίας η επιβληθισόμενη ποινή και οι άλλες συνέπειες της κατά τον Ποινικό Κώδικα είναι μηδαμινές συγκριτικά με την ποινή που έχει επιβληθεί στον ίδιο δράστη αμετάκλητα στο παρελθόν για άλλη πράξη και που τώρα εκτίει.

β) Ο εισαγγελέας Εφετών δεν μπορεί να εκκαλέσει, όταν το ένδικο μέσο στρέφεται μόνο κατά του διατακτικού και όχι του αιτιολογικού του βουλεύματος του Συμβουλίου πλημμελειοδικών που απαλλάσσει τον κατηγορούμενο με αιτιολογία που χωρίς ανάγκη θίγει την υπόληψη του κατηγορουμένου.

Θέμα έχει δημιουργηθεί ως προς το εάν το ίδιο δικαίωμα απονέμεται και στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών – Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και Αντιεισαγγελέα Εφετών. Συμπερασματικά μπορεί να λεχθεί ότι το κατ' άρθρο 479 Κ.Π.Δ δικαίωμα ασκήσεως εφέσεως

¹⁰⁷ (βλ. ΕφαΘ 209/1970, ό.π., ΕφΘες 161/1982, ό.π., ΕφΛαρ 104/1991 ό.π.).

κατά (οποιοδήποτε) βουλεύματος του Συμβουλίου πλημμελειοδικών ανήκει αποκλειστικά στον Εισαγγελέα και Αντιεισαγγελέα Εφετών. Τέτοιο δικαίωμα δεν έχει ούτε ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, ούτε ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών.

Αναφορικά με την προθεσμία ασκήσεως εφέσεως κατά βουλεύματος παρατίθενται τα κάτωθι: Με το ν. 3160/2003 τροποποιήθηκε το άρθρο 479 παρ.2 εδ α΄ του Κ.Π.Δ και η προβλεπόμενη προθεσμία ορίστηκε σε ένα μήνα. Η προθεσμία του ενός μηνός υπολογίζεται σύμφωνα με το καθιερωμένο ημερολόγιο και λήγει, σε αντίθεση με εκείνη των τριάντα ημερών που υπολογίζεται κατά μέρα, μόλις περάσει η κατ'αριθμόν αντίστοιχη. Διευκρινίζεται πως για τον υπολογισμό της προθεσμίας δεν προσμετράται η ημέρα εκδόσεως του βουλεύματος και αν η τελευταία ημέρα είναι εξαιρετέα, η προθεσμία παρατείνεται έως και την επομένη μη εξαιρετέα ημέρα, έτσι ορίζουν τα άρθρα 168 και 242 Κ.Π.Δ.¹⁰⁸

¹⁰⁸ Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 2343-2360

Άρθρο 483

Πότε επιτρέπεται στον εισαγγελέα

Θεωρητική Ανάλυση

Σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 25 του ν. 3904/2010, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί να ζητήσει την αναίρεση του βουλεύματος, όταν αυτό παραπέμπει τον κατηγορούμενο για κακούργημα ή αποφαίνεται ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία, διότι δεν υπάρχουν ενδείξεις ή όταν παύει προσωρινά ή οριστικά την ποινική δίωξη ή την κηρύσσει απαράδεκτη, εντός δέκα (10) ημερών από την πραγματική κοινοποίηση του βουλεύματος κατ' άρθρο 165 παρ.2 Κ.Π.Δ.

Αν δεν έχει συντελεσθεί τέτοια κοινοποίηση η αναίρεση πρέπει να ασκηθεί εντός μηνός απ' την έκδοση του βουλεύματος κατ' άρθρο 473 παρ.1 εδ. δ' & ε' του Κ.Π.Δ.

Αντίστοιχο δικαίωμα έχει και ο εισαγγελέας εφετών για το βούλευμα του συμβουλίου εφετών, ακόμη κι όταν αυτό απορρίπτει την έφεση του κατηγορουμένου,¹⁰⁹ εντός προθεσμίας ενός μήνα από την έκδοση του βουλεύματος κατ' άρθρο 306 Κ.Π.Δ.

Ο Εισαγγελέας Αρείου Πάγου μπορεί να ζητήσει την αναίρεση με δήλωση στο γραμματέα του Αρείου Πάγου οποιουδήποτε βουλεύματος,¹¹⁰ ακόμη κι αν το προσβαλλόμενο βούλευμα είναι αμετάκλητο για τους διαδίκους, όπως το απαλλακτικό βούλευμα για τα εγκλήματα που προβλέπονται στο άρθρο 1 του ν. 1608/1950, σύμφωνα με το άρθρο 308 παρ.1 εδ. τελ' Κ.Π.Δ, με κύριο επιχείρημα το ότι η διάταξη του άρθρου 483 παρ.3 Κ.Π.Δ είναι ειδικότερη εκείνης του άρθρου 308 παρ.1 Κ.Π.Δ. Αναίρεση χωρεί από τον εν λόγω εισαγγελέα και κατά του βουλεύματος του συμβουλίου εφετών που απορρίπτει την προσφυγή του κατηγορουμένου κατά της απευθείας κλήσης στο ακροατήριο.¹¹¹

Προσέτι, με την ίδια ως άνω προθεσμία, ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, μπορεί να ασκήσει αναίρεση εναντίον οποιουδήποτε βουλεύματος μόνον υπέρ του νόμου και για οποιαδήποτε παράβαση των διατάξεων που αφορούν την προδικασία χωρίς να βλάπτονται τα δικαιώματα των διαδίκων και χωρίς την τήρηση προθεσμίας.

¹⁰⁹ (βλ. Α.Π 96/2009 ΠοινΔικ 2009,1026 επ).

¹¹⁰ (βλ. Α.Π 103/2011 ΠοινΔικ 2011,1019).

¹¹¹ (βλ. Α.Π 871/1993 ΠοινΧρ 1993,672).

Κατ'άρθρο 483 παρ.3 του Κ.Π.Δ, ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου με σχετική δήλωση στο γραμματέα του Αρείου Πάγου, μπορεί να ζητήσει την αναίρεση οποιουδήποτε βουλεύματος, μέσα στην προθεσμία που ορίζεται απ'την παρ. 2 του άρθρου 479 Κ.Π.Δ, ομοίως εφαρμοζόμενο το δεύτερο εδάφιο και σε αυτή την περίπτωση.¹¹²

¹¹² Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Α. Μαργαρίτης σελ 2463-2468

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αδάμης, σε Μαργαρίτη Λ, (επιμ) Κώδικας Ποινικής Δικονομίας, Ερμηνεία κατ'άρθρο, τόμος Α'2010, σελ877 επ.
- Αλεξανδρής Β, Περί της αναγραφής στην κλήση ή στο κλητήριο θέσπισμα του καταλόγου των αναγνωστέων εγγράφων, Υπερ 1999,707.
- Αλεξιάδης, Ανακριτική 1993 – Ανδρουλάκης, Θεμελιώδες Έννοιες της Ποινικής Δίκης, 3^η έκδ.2007, σελ 391.
- Αλεξιάδης, Ανακριτική, 2006.
- Αναγνωστόπουλος Ηλ. Η Μεταρρύθμιση της ενδιάμεσης ποινικής διαδικασίας Νοβ 1991,320.
- Αναγνωστόπουλος, Το ανασταλτικό αποτέλεσμα της έφεσης με τον ν. 2408/1996, ΠοινΧρ 1996,1171 επ. – Ανδρουλάκης, Το απαράδεκτον της εφέσεως κατά βουλεύματος, Νοβ 1961,797 επ – Ανδρουλάκης, Επιτάχυνση της προδικασίας στην ποινική δίκη.
- Αναγνωστόπουλος Ηλ. Στην πλημ. Αθ. 4493/1996, ΠοινΧρ 1996, 1940.
- Αναγνωστόπουλος Η, Η μεταρρύθμιση της ενδιάμεσης ποινικής διαδικασίας, Νοβ 39, 319 επ.
- Ανδρουλάκης Ι, Η δυνατότητα απευθείας παραπομπής του κατηγορουμένου στο ακροατήριο κατά τον ν. 3079/2002 υπό το πρίσμα της συστηματικής ερμηνείας, ΠοινΧρ 2009, 111.
- Ανδρουλάκης Ι. Η δυνατότητα απευθείας παραπομπής του κατηγορουμένου στο ακροατήριο κατά τον ν. 3074.2002 υπό το πρίσμα της συστηματικής ερμηνείας, ΠοινΧρ 2009,111 επ.
- Ανδρουλάκης Ν. Θεμελιώδες έννοιες της ποινικής δίκης, 3^η έκδ.2007.
- Ανδρουλάκης, Επιτάχυνση της προδικασίας στην ποινική δίκη – με κάθε κόστος, ΠοινΧρ 2011,161 επ – Καλφέλης, οι ραγδαίες εξελίξεις στο Ευρωπαϊκό Δικονομικό Δίκαιο (και ο πρόσφατος νόμος 3904/2010 για την ποινική συνδιαλλαγή) ΠοινΧρ 2011,241 επ.
- Ανδρουλάκης Ν., Θεμελιώδεις Έννοιες της Ποινικής Δίκης, γ'έκδ.2007.
- Ανδρουλάκης – Θεμελιώδες Έννοιες της ποινικής δίκης, 3^η έκδ. 2007.
- Βασιλάκης Ε, Το αλλοδαπό δίκαιο στη ποινική δίκη, 1999.
- Βουγιούκας, Ποινικών Δικονομικών Δίκαιον, τόμος ΙΙ, εκδ.Ζ'1988, σελ 76 – Δέδες, Ποινική Δικονομία, 9^η έκδ.1990, σελ 423.
- Βουρλιώτης Χ. Ο θεσμός της εκδόσεως κατά το Ελληνικό Δίκαιο. Αίτηση εκδόσεως και εκτέλεση Ευρωπαϊκού Εντάλματος Σύλληψης, ΠοινΧρ 2007, 197 επ.

- Δασκαλόπουλος, Η προκαταρκτική εξέταση και η άσκηση ποινικής δίωξης κατά τον ν. 3160/2003,1027 επ.
- Δέτσης Μ, Σύνταξη Κλητηρίων θεσπισμάτων – Πρακτική – Συνέπειες – παραδείγματα, ΠοινΧρ 1994,892.
- Ζησιάδης Ι, Ποινική Δικονομία, τομ. Β, εκδ. 3^η 1977.
- Ζυγούρας Α. Αι δικονομικαί προϋποθέσεις δια την εισαγωγήν εις δίκην του κατηγορουμένου, ΑρχΝ 1999,305, Υπερ 1999,743 – Καλφέλης Γ. Η παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο,2000.
- Καρράς, Ποινικό Δικονομικό Δίκαιο, 4^η έκδ. 2011- Ιδιος, Η αρχή της δικαστικής ακροάσεως στην ποινική δίκη, 1987.
- Μαργαρίτης Α. Εφαρμοσμένη Ποινική Δικονομία, τόμος δεύτερος, διαδικασία στο ακροατήριο1, 1998.